

Завжди поруч

Автор:

Михайло Гранд

Завжди поруч

Михаил Гранд

Михаїл Гранд

Часто люди навіть не уявляють, що випадкова знахідка може кардинально вплинути на майбутнє. Роман «Завжди поруч» – відверта й прониклива розповідь про те, як в буремному морі життя знайти свій єдиний вірний шлях, усвідомити, що є важливим, а з чим назавжди розпрощатися. Зневірившись в оточуючій реальності, головний герой став перед вибором: продовжувати життя за наміченим шаблоном або піддатися почуттям й зайнятися саме тим, що підказує йому серце. Флоріан відкриє нові грані своїх можливостей, а нитки долі приведуть його до коханої та допоможуть знайти дружбу. Йому випаде шанс докопатися до істини, але для цього доведеться...

Михаил Гранд, Михаїл Гранд

Завжди поруч

Строфа (1)

Початок червня приніс приємне тепло і відсутність дощів, що встигли набриднути за весну. Високо в небі сяяло полуденне сонце. Юнак на ім'я Флоріан

крокував однією з центральних вулиць міста. Неподалік від нього височів оперний театр. На проспекті було напрочуд мало людей, і це його дивувало, адже зазвичай перед обідом тут просто не проштовхнутися.

Флоріану нещодавно виповнилося 23 роки. Гостей завітало не дуже-то й багато. Відзначили в тісному сімейному колі. Втім, цього року день народження став для нього не найважливішим святом. Набагато урочистішим виявився той день, коли йому та дев'ятнадцяти його однокурсникам вручили дипломи юристів після закінчення магістратури – оце справді подія!

Він був одягнений у джинси й сорочку в тон взуття. У лівій руці тримав дерев'яний гак парасольки. Погода стояла гарна, але синоптики обіцяли, що в другій половині дня слід очікувати на грозу.

Удалині годинник на міській ратуші пробив першу годину дня, і юнак прискорив ходу. Він прямував до кав'ярні на побачення й трохи спізнювався. Немає нічого гіршого, аніж чекати й наздоганяти! Флоріан не мав бажання за кимсь гнатися, але також не хотів, щоб і на нього хтось очікував. Він завжди і в усьому намагався бути пунктуальним. А ще цієї, безперечно, корисної риси характеру вимагала його професія. Юнак пішов швидше, дивлячись уперед і легенько постукуючи парасолькою по бруківці в такт своїм крокам.

Чоловік, котрий сидів біля дверей бакалійної крамниці, змусив Флоріана дещо стишити темп і тим самим пожертвувати репутацією людини, яка не спізнюється на зустрічі. Юнак уперше бачив, щоб хтось був настільки брудним: шия майже чорна, шкіра на руках лущиться, під довгими жовтими нігтями застаріла «жалоба». Лише клаптик обличчя волоцюги, завбільшки з долоню, виділявся на загальному темно-сірому тлі.

Цей чоловік не завжди був жебраком. Колись він мав достаток. Причини, з яких він потрапив до такого кепського становища, слід було шукати в його минулому. Одного разу, зробивши помилку, він через свою дурість втратив роботу, всі заощадження й опинився просто на вулиці. У нього майже не залишилося зубів і волосся, а на правій руці не вистачало вказівного пальця.

Чотирма пальцями було не дуже зручно тримати пластиковий стаканчик для збору милостині, яку іноді подавали жалісливі перехожі. Він випав з рук волоцюги і, підхоплений вітром, полетів на проїжджу частину, прямо під колеса

автомобілів. Однак чоловік не став засмучуватися й витягнув з брудної полотняної торби другий такий самий стаканчик.

Руки його тряслися як у пропасниці, і він часто не міг втримати потрібні речі. Але був таким запеклим п'яницею, що пляшку з його рук і п'ятеро б не вирвало. Флоріан сумно дивився на нього й згадував слова батька: від кожного, кому дано багато, багато й жадатимуть...

* * *

Коли Флоріан увійшов до кав'ярні, Жоржина вже сиділа за їхнім улюбленим столиком і чекала на нього. Це був єдиний раз, коли вона прийшла першою. Частіше за все дівчина неймовірно спізнювалася, посилаючись на якісь дивні відмовки. Таке траплялося навіть тоді, коли хлопець сам зрідка приходив пізніше призначеного часу.

У закладі було повно-повнісінько студентів, які щось дивилися по телевізору і голосно реготали, але юнак відразу помітив Жоржину. Взагалі, він ще на вулиці зрозумів, що його дівчина вже тут, побачивши її авто на стоянці – нещодавній подарунок батька на двадцятий день народження доньки, який він узяв у кредит. Зараз їй ішов двадцять перший рік, вона закінчила четвертий курс університету, однак вправно іздити досі так і не навчилася. Про це красномовно свідчили подряпини на бампері й неглибока вм'ятина на правому крилі.

Дівчина влаштувалася за їхнім улюбленим столиком у кутку. Флоріан цілих три тижні провів в іншому місті на стажуванні в юридичній фірмі й досі не бачив Жоржину, та й після сьогоднішньої зустрічі вони зможуть побачитися не раніше Нового року. Але поки що можуть випити по кілька молочних коктейлів і з'їсти щось смачне. Після чого на них чекають жадані розваги в її ліжку.

Батьки Жоржини вирушили до чергового санаторію, і будинок залишався в цілковитому розпорядженні молодих людей. Флоріан уявляв собі, який «десерт» чекає на нього після цього обіду. Частково хлопець шкодував, що вони мають не так багато часу, і більшість його доведеться витратити на їжу та напої. Хоча інша, більш раціональна його частина вважала, що треба не квапитися, спокійно

пообідати й відверто поговорити.

Знайшовши поглядом Жоржину, він побачив занепокоєння на її обличчі. Причина була для нього очевидною: завтра, за чверть дванадцята, він вирушить до великого міста в чужій країні, щоб уже післязавтра стати співробітником юридичної компанії. Майже півроку вони проведуть на різних кінцях світу. Це буде їхня перша така тривала розлука...

Флоріан легко помічав ознаки її стурбованості: вона сиділа, глибоко поринувши в свої думки, механічно розгладжувала скатертину на столі, серветки, складки на своїй спідниці, наче намагаючись вирівняти всі перешкоди на їхньому шляху до щастя й безпеки. На запитання відповідала непевно та нервово сміялася. Проте її очі залишалися серйозними.

Але зараз, на його думку, Жоржині взагалі не варто було турбуватися. Адже якби вона сама не наполягала на від'їзді, він би нізащо не погодився на стажування та взагалі на цю роботу. При цьому відкладаючи на задній план свою головну справу – кавовий бізнес, у якому він досяг непоганих результатів.

Однак дівчина весь час переконувала його: якщо з'явилася така можливість, то нею конче треба скористатися. І день у день повторювала, що нічого страшного не станеться, якщо він на півроку вирушить до іншої країни: «Як не сподобається – завжди можеш повернутися. Але ти схочеш там залишитися, я знаю! Ця робота – саме для тебе».

І якщо він схоче залишитися – а Флоріан обов'язково цього схоче – то Жоржина може переїхати до нього. Його альма-матер, у якій тепер навчалася і вона, мала зв'язки з цією юридичною компанією. А диплом, доповнений фундаментальними знаннями, давав шанс на перспективне працевлаштування. Він не мав сумнівів, що їй все вдасться. Тоді вони будуть працювати і жити разом. Вона подаватиме йому чай з тістечками, граційна й спокуслива в своїх улюблених мереживних трусиках...

Флоріан врешті згодився на її умовляння. Винайняв керуючого, який вів справи в кав'ярнях і займався продажем франшиз на відкриття нових закладів. Уклав з ним контракт на дев'ять місяців, щоб у будь-якому разі мати час у запасі. І вирушив на стажування до філії в столиці – пройти навчання й ознайомитися зі своїми майбутніми обов'язками.

І от у них єдина зустріч перед завтрашнім відльотом. Його дівчина, розглядаючи свої коліна, нервово розгладжує паперову серветку. Але це цілком зрозуміло й анітрохи не спантеличує юнака. Він подумки посміхнувся та приготувався заспокоїти надто вразливу подругу.

Пройшовши через вщент сповнений зал, він підійшов до Жоржини, нахилився і поцілував її, після чого зайняв місце за столиком навпроти дівчини. Вона не підняла обличчя назустріч його поцілунку, і він лише зміг доторкнутися губами до її скроні, відчувши гіркий присмак тонального крему.

Флоріан дістав з кишені іграшку й поставив її на стіл.

– Вірджиле, ми прийшли.

Куди б юнак не йшов, він брав з собою маленьку іграшку – білого ведмедя заввишки в половину олівця. Той рівно стояв на задніх лапках. Передні кінцівки слухняно складені на грудях, а мордочка трохи задерта нагору. Це був його друг. Коли він відчував самотність, Вірджил заміняв йому людей.

Жоржина ледве помітно звела очі вгору та похитала головою. Вона схвалювала прихильність лише до себе.

На столі стояла підставка для серветок і порожній келих. Очікуючи на Флоріана, Жоржина встигла випити порцію мартіні. Незабаром офіціантка підійшла до них, і дівчина замовила безалкогольний мохіто для хлопця і ще один мартіні для себе.

Юнакові подобалося просто дивитися на Жоржину. Милуватися її ніжною шиєю, блискучим волоссям, тому він взагалі пропустив початок її монологу, сприймаючи лише голос дівчини, немов чарівну музику, що пестить слух, і раз у раз киваючи в потрібний момент.

Але Флоріан розпрощався з цими приємними відчуттями, коли вона сказала, що до його перебування у великому місті в чужій країні можна поставитися як до своєї паузи в їхніх стосунках.

Хлопцю здалося, що це такий жарт. Але її тон був надто впевненим. Це була мить із тих, коли вкрай важко зрозуміти, що вона має на увазі. Легше було

здогадатися, що замислила капуста, з прожилок на її листі.

Доки він про все це розмірковував, вона заявила, що їм обом було б непогано провести ці півроку з іншими людьми.

- В оголеному вигляді? - пожартував юнак.

- В ідеалі - так, - відповіла Жоржина і залила в себе половину мартіні.

Саме цей жест, як його дівчина рішуче спорожнила келих, сповнив його крижаним передчуттям - сильніше, ніж усі її слова разом узяті.

- Ти вважаєш, я не зможу протриматися кілька місяців? - запитав Флоріан.

Йому хотілося якось зам'яти незручність, невигадиво пожартувавши на тему онанізму, але у нього раптом перехопило горло, і він замовк.

- Навіщо хвилюватися, що відбудеться за два-три-п'ять місяців? - Вона знизала плечима. - Ми не знаємо, що тоді відчуватимемо. Наші стосунки можуть змінитися. Тому не переконуй себе, що ми залишимося хлопцем і дівчиною, коли ти повернешся додому. І не треба вважати за очевидне, що я приїду до тебе. Краще міркувати про сьогоднішнє. Подивись на ситуацію з іншого боку. Скільки дівчат у тебе було?

Флоріана від подиву пересмикнуло. Він бачив цей її вираз обличчя вже багато разів - коли вона щось взяла собі в голову й не має наміру відступати. Але раніше він не виглядав настільки принциповим.

- Ти знаєш, - відповів він.

- Крім мене, не було нікого, чи не так? - уточнила вона. - Ніхто так не робить. На всій планеті ти не зможеш знайти нікого, хто б дотримувався подібних принципів. Якщо ти з кимось мав секс, то не зобов'язаний присвячувати йому все своє життя. У наш час, навпаки, це дивина. Нам би не завадило спробувати стосунки з іншими партнерами. З двома або трьома. Щоб відчути різницю, розумієш?

- Партнерами, кажеш...

- Добре, - роздратовано вимовила Жоржина. - Просто трахни кілька інших дівок!

Відвідувачі, котрі дивилися телевизор, раптом збуджено загорлали, а бармен почав аплодувати, дивлячись на екран. Вірджил непорушно стояв на столі й спостерігав за тим, що відбувається навколо...

Флоріан збирався відповісти, але в горлі у нього пересохло, тож довелося надпити трохи мохіто, щоб знову прийти до тями. Келих був уже майже порожній. Він навіть не помітив, коли напій поставили на стіл і як він встиг спустошити склянку. Жоржина навмисно вичікувала до сьогоднішнього дня, доки до відльоту залишаються лічені години...

- То ти мене кидаєш? І щоб повідомити мені про це, ти чекала останнього моменту?!

Дівчина мовчала. Він схопив зі стола білого ведмедя й засунув його собі в кишеню.

- Так, сховай це. А краще викинь!

Офіціантка з порожньою пластиковою тацею в руках і такою ж пластиковою посмішкою підійшла до столу, перервавши їхню розмову. Вона забрала посуд і запитала:

- Бажаєте випити щось ще?

- Будь ласка, два мартіні, - відповіла Жоржина.

- Не треба мені мартіні, - прохрипів Флоріан скривдженим, наче у дитини, голосом, якимсь неприродно далеким і чужим. - Принесіть мені мохіто. Безалкогольний.

Офіціантка пішла, глузливо посміхнувшись.

– Якого біса ти тут робиш?! Квиток на літак у мене в кишені. Я винайняв квартиру і маю вийти на роботу 10-го червня, у понеділок. А ти мені заливаєш усю цю гидоту!

Флоріан помітив, що люди обертаються до них, і продовжив дещо тихіше:

– На що ти взагалі чекаєш? Може, мені зателефонувати їм просто зараз і сказати, що я відмовляюся від їхньої посади, на яку, крім мене, претендували тридцять, а може, і триста інших кандидатів? Це така перевірка, що для мене важливіше: робота або ти? Завваж собі: якщо перевірка, то тобі час нарешті зрозуміти, що такі вчинки мене ображають!

– Флоріане, ми розлучаємося...

У неї здригнулися плечі. Вона схилила голову й судорожно ковтнула слину.

– Ти мене зраджуватимеш, – додала Жоржина. – Раніше або пізніше, але зробиш це.

У Флоріана раптом майнула в голові фраза, сказана голосом батька: «Можеш прожити в руках як глина, або...» Хлопець точно не пам'ятав, чи казав тато щось подібне. І хоча він міг сам це вигадати, слова раптом чітко спливали в пам'яті, наче фраза з відомого фільму.

До них наближалася офіціантка. Вона принесла два мартіні. Мабуть, недочула, що замовляв юнак. Флоріан зробив ковток. Солодкуватий напій обпалив горло й відразу вдарив у голову. Стало гаряче, очі пекли від поту. Хлопець автоматично знайшов вузол краватки і послабив його. Навіщо він взагалі натягнув цей дурний аксесуар?!

– Ти захочеш дізнатися, як це – бути з іншими. Це питання не дасть тобі спокою, доки ти не вирішиш, що я тобі заважаю, – тим часом продовжувала Жоржина.

– Чи не з себе ти робиш такий висновок?

– Я зважаю на факти. Усі чоловіки такі. Не бачу сенсу продовжувати стосунки, яким долею призначено закінчитися.

Флоріан стиснув кулаки, щосили намагаючись заспокоїтися. Він охоче б повернувся до свого звичного м'якого гумору й терплячого тону. Виявляти терпіння йому ще вдавалося, проте м'якість геть-чисто зникла з його голосу.

– Не треба порівнювати мене з іншими! – Він пильно подивився їй в очі. – Я знаю, чого хочу. Мені не потрібна інша жінка або інше життя! Пам'ятаеш, ми мріяли, як назвемо наших дітей?

– Знаеш, я гадаю, у цьому й полягає головна проблема. У твоєму світі ми подружжя з купою нащадків. Однак реальність, на жаль, інакша. Якщо відверто, я ніколи не хотіла дітей.

* * *

Флоріану здалося, що його щось душить. Він зірвав із себе краватку. Але неприємне відчуття залишилося, немов грудка, що глибоко засіла в горлі.

– Ти сама завжди першою починала розмови про дітей. Тисячу разів! А тепер виявляється, що ти мене обманула!

Жоржина відвернулася від юнака й вивчала зал, очікуючи, доки мине його гнів. Він зробив повільний вдих, збираючись з думками.

– Той день у лісі, адже ти не забула його? – Він подивився на дівчину. – У хатинці, яку ми потім шукали і не могли знайти? Зі свічами на підлозі.

– Ну, пам'ятаю...

– Тоді ти сказала мені, що ми особливі. І це знак самої долі.

– Знаків не існує. У нас просто був секс у дурному будиночку в лісі.

– У нашому Таємному Будиночку в Секретному Лісі. Так ти його називала.

– Я сказала це лише одного разу, щоб змусити тебе, нарешті, відмовитися від його пошуків, – вона похитала головою. – Флоріане, я не хочу більше прикидатися...

Жоржина змовкла на півслові й відвернулася від хлопця. Вона відкрила сумку і заходилася щось там шукати. Пропущених дзвінків на мобільному телефоні не було. Їй не хотілося продовжувати цю розмову. Але їй не хотілося поки йти.

– Ми з тобою були ще підлітками, коли зустрілися, – знову почала дівчина. – Це зайшло занадто далеко, набагато далі, ніж варто наївним стосункам школярки й студента.

– І зараз ми в безвиході...

– Дійсно, – підтвердила вона. – І щоб з нею впоратися, нам варто певний час зустрічатися з іншими. Це добре позначиться на наших стосунках і додасть їм перспективи. Можливо, згодом нам вдасться все переглянути. Але зараз... – Вона знизала плечима. – Зараз ми нічого не отримуємо одне від одного.

– Отримуємо? – повторив Флоріан.

Жоржина протерла обличчя руками, залишивши на долонях сліди тонального крему. Юнак тільки зараз помітив, що вона не надягла медальйон, який він подарував їй кілька років тому. Це був перший його подарунок дівчині. Флоріан ніколи раніше не бачив Жоржину без цієї прикраси. Чи означала її відсутність щось погане?

– У тебе вже з'явився хтось, з ким ти зможеш додати перспективи нашим стосункам?

– Я... – зам'ялася вона. – Ні. Я хочу, щоб саме ти знайшов собі іншу дівчину. Про мене не йдеться.

– Йдеться про нас обох, тому що нам треба трахатися з іншими – це твої слова.

Жоржина знову відкрила сумку й перевірила, чи немає сповіщень на телефоні. Їх не було.

- Мабуть, ти маеш рацію, – зітхнула вона.

- Невже?

- Мені доведеться знайти собі нового хлопця. Інакше ти не зможеш...

- А може, ти вже знайшла?

Жоржина намагалася підібрати потрібні слова, і він раптом вловив щось майже непомітне. Охоплений пекельним жаром, Флоріан нарешті усвідомив те, чого вперто не хотів помічати. Мабуть, дівчина готувалася до цієї розмови ще з весни. З того самого моменту, коли вона вперше стала вмовляти його пристати на цю пропозицію про роботу.

- Я кілька разів... бачилася з одним хлопцем.

- Коли я був відсутній, – швидше констатував, ніж запитав він. – І хто ж це?

- Не важливо. Ти його жодного разу не бачив.

- Скажи мені!

- Благаю, не став мені зайвих питань. І я не буду тебе розпитувати.

- Коли це сталося?!

- Що – сталося?

- Коли ти почала зустрічатися із цим типом?

- Прошу, жодних питань...

- Як далеко це у вас зайшло? Ви вирішили почекати, доки я поїду? Або не стали гаяти часу?

- Флоріане...

- Цей хлопець уже встиг тобі вставити?

Вона заперечно похитала головою, але юнак не зміг зрозуміти: вона каже «ні» чи просто відмовляється відповідати на його питання. Її очі здавались вологими, немов до них підступали сльози. Але, можливо, це була банальна дія алкоголю.

- Будь ласка... - вимовила вона.

- Припини! Розкажи мені все! Ви вже були близькі?

- Ні!

- Добре, - кивнув він. - Доки я був у від'їзді, цей хлопець заходив до тебе додому? Лапав тебе руками, коли ми мали телефонну розмову?

- Нічого не було, Флоріане. Ми зустрілися з ним в університеті, після лекцій. От і все. Іноді спілкуємося. На нейтральні теми.

- Ти згадувала його, коли у нас був секс?

- Ні, звичайно. Не питай мене про таке!

- Не можу! Мені треба знати все, про що ти мовчиш.

- Але навіщо?

Офіціантка напружено завмерла біля їхнього столика.

- Чого витріщилась? - grimнув хлопець, і вона рушила геть.

Флоріан озирнувся. Як виявилось, на них дивилися всі навколо. Ця раптова сварка привернула до них увагу всього закладу. Одні відвідувачі похмуро спостерігали за ними, у той час як інші, переважно молодь, посміхалися, намагаючись не засміятися.

На їхню пару звертали увагу й співробітники кав'ярні. Хоча, будьмо справедливими, «іхньої пари» практично не залишилося. Кожен з них тепер існував окремо.

Жоржина раптом підхопилася, штовхнувши стілець. Вона випустила з рук зім'яту смужку тканини – краватку юнака, яку продовжувала непомітно складати «сходинками» і розгладжувати протягом важкої розмови.

– Агов, куди це ти зібралася?

Вона намагалася його обійти, але Флоріан зупинив її, схопивши за плече. Жоржина заточилася й ледь не впала на сусідній столик.

– Відпусти! Мені боляче!

– Ми не закінчили розмову!

– Я не намагаюся втекти, – пояснила вона. – Мені просто треба до вбиральні.

– Після чого ми продовжимо.

– Ні. Давай розійдемося без слів...

Жоржина чекала на Флоріанову відповідь – бодай якусь. Але він мовчав. Сльози знову підступили до її очей. Дівчину хитало, вона розвернулася й почала проштовхуватися крізь юрбу до жіночого туалету, залишивши в келиху ковток мартіні.

Відвідувачі пильно стежили за нею. Вона мала напрочуд спокусливий вигляд у своїй сірій прозорій сукні; юнак бачив, як на неї озирнулося кілька студентів, один з них пожартував, а за мить реготала вся його компанія.

Флоріан відчував, як швидко б'ється його серце й віддає в скронях. Він зовсім не помітив чоловіка, що раптом з'явився біля їхнього столика. Дивився на свої руки і не чув, як той сказав «вибачте», доки він не нахилився до нього, і їхні погляди не перетнулися.

Чоловік був кремезний і дужий, його величезні біцепси розривали футболку з золотавою емблемою. Рот маленький, але з пухкими губами. Над невеликими тупуватими очками нависало широке похиле чоло.

– Вибачте, юначе, наша співробітниця скаржиться, що чула від вас образи, – пояснив він. – Я змушений попросити вас і вашу дівчину залишити наш заклад.

– Це більше не моя дівчина.

– І все ж таки, я прошу вас розраховатися й піти, – наполегливо промовив охоронець.

Флоріан, похитуючись, піднявся, дістав із задньої кишені гаманець, швиргонув на стіл кілька сотень і рушив на вихід. Його раптом сповнило відчуття, що правда на його боці.

«Нехай вона залишається, – подумав він. – А я піду».

Сидячи за столиком навпроти Жоржини, він щиро бажав вибити з неї всі таємниці, змушуючи її захлинатися своїм болем і соромом. Але тепер він розумів, що продовження дискусії дало б їй змогу ще якось виправдати її несправедливе рішення у своїх очах. І вона неодмінно звинуватила б його у тому, що вони розлучаються через нього, його провину. Провину, якої він міг би гіпотетично припуститися колись у майбутньому.

Порожній столик скаже їй більше, ніж хлопець зміг би пояснити словами, якби вирішив тут затриматися.

Флоріан був настільки певен у своїй правоті, що подумки чув бурхливі оплески – аж доки не вийшов за двері й не побачив краплі дощу, що з силою грюкали по металевих стелях припаркованих автомобілів.

Строфа (2)

Жоржина подивилася на себе в дзеркало. Їй було зле. Вона відчувала, що невдовзі їй доведеться ближче познайомитися з унітазом. Вчергове алкоголь не зігрів її, а лише закаламутив душу.

Відірвавши смужку паперового рушника, дівчина витерла мокрі руки й викинула його до глибокого плетеного кошика. Їй згадалося, що колись давно батько купив для неї велосипедний кошик із дроту, дуже схожий на цей, який вони потім приладнали попереду керма. Спочатку Жоржині здавалося, що велосипед з таким аксесуаром – це дуже круто. Вона продовжувала так вважати доти, доки їй не дали зрозуміти, що це пристосування перш за все необхідне для виконання різноманітних материних доручень – наприклад, привезти щось з магазину чи доставити посылку на пошту.

Перед очима в дівчини все пливло. Вона більше не відчувала себе володаркою власної долі. Проте Жоржина була впевнена, що чинить правильно. Перед нею простяглося ціле життя, у якому більше не було місця Флоріану.

Вони познайомилися й почали зустрічатися п'ять років тому, коли йому виповнилося вісімнадцять, а їй – п'ятнадцять. Це був день народження їхнього спільного далекого знайомого, на який вони обидва потрапили випадково.

Вона відразу закохалася в нього по самі вуха. Їй припали до душі гарні манери юнака і, будьмо відверті, дорогі подарунки – для недосвідченої юної дівчинки це була справжня казка. І вона насолоджувалася: обіди в дорогих ресторанах, вікенди в романтичних містах... Для них не існувало жодних обмежень.

Серджіус – батько Жоржини – був лікарем за професією і садівником за покликанням. Він міг годинами копирсатися в землі. Це заняття, очевидно, заважало йому займатися більш важливими справами, тому дуже довго він жив у бідності, а разом з ним злидарювали і його дружина з донькою. Натомість його шеф, директор приватної клініки, свою пристрасть до садівництва обмежував вирощуванням квітів, причому лише в горщиках на підвіконні. І тому, власне, ніщо не стало йому на заваді на шляху справедливого збагачення.

Симпатія Жоржини до Флоріана минула рівно півтора року тому – після того як її батько нарешті зміг прибутково працевлаштуватися і швидко зібрати грошей, частину яких вони витратили на перший внесок, взявши в кредит гарненький приміський будинок. Але цю роботу він отримав не просто так. У

працевлаштуванні Серджиуса особисту участь брав поблажливий батько Флоріана.

...Відчинивши двері жіночої вбиральні, Жоржина повільно вийшла в зал. Вона мала жахливий головний біль, усе розпливалося перед очима, і вона намагалася дивитися прямо перед собою, ні з ким не зустрічаючись поглядом. Натомість на неї багато хто звертав увагу. Хтось був би не проти підсісти до неї і втішити, якщо вона схоче тут залишитися. А хтось просто з цікавістю спостерігав, як вона, хитаючись, повільно рухається між столиками.

Підійшовши до свого столу, дівчина не знайшла Флоріана. Проте побачила здачу, яку принесла офіціантка із двох сотень – двадцятку. Жоржина похапцем схопила гроші й поклала їх до сумки.

Раніше, коли в неї траплялися сумніви щодо стосунків із Флоріаном, батьки переконували її, що цей хлопець – гарна партія, і вона в житті не знайде кращого. І причиною цього був аж ніяк не прекрасний характер і культурні манери юнака, а зв'язки й гроші, які мала його сім'я. А у разі одруження могла поділитися з сім'єю дівчини.

Але тепер, коли батько Жоржини і сам став непогано заробляти, у неї, схоже, з'явилася можливість самостійно вирішувати, чи тягнути далі ці набридливі стосунки.

Дівчина зрозуміла, що їй немає жодного сенсу залишатися в кав'ярні. Намагаючись впоратися з тремтінням у всьому тілі й міцно обхопивши себе руками, вона повільно попрямувала до свого авто. З її волосся стікали струмені дощу. Доки Жоржина дійшла до автомобіля й залізла усередину, її одяг став ущент мокрим. Вона завела мотор і від'їхала назад, навіть не перевіривши, чи не мчить хтось на неї з наміром протаранити. Втім, цього разу все обійшлося...

Увімкнені на максимум «двірники» щосили боролися з дощем. Але вода струмками збігала по лобовому склу, заважаючи огляду. Раптом пролунав різкий тріск, який змусив Жоржину зупинитися. Роззирнувшись навколо, дівчина побачила, що, повертаючи у вузький провулок, в'їхала бідолашним лівим крилом у залізобетонний стовп. Їй пощастило, що вона рухалася повільно і ніхто не постраждав – крім автомобіля, звісно.

Їй навіть не хотілося виходити, щоб оглянути вм'ятину на боці. Доїхавши до наступного повороту, Жоржина вчасно визирнула у бокове вікно. Крізь потоки води, що стікали по склу, вона помітила червоне світло на світлофорі та двох бабусь під однією парасолькою, що неквапливо повзли пішохідним переходом. Лише завдяки цьому щасливому збігу бабусі безпечно дошкандибали до протилежного тротуару й зникли за рогом.

По боках калейдоскопом змінювали один одного будинки. Кондиціонер у салоні працював на повну. Жоржина вся зіщулилася від потужного потоку холодного повітря, раптом усвідомивши, що встигла змерзнути в мокрому одязі. Нарешті звернувши на це увагу, вона перемкнула маленький тумблер з синьої позначки на червону, і незабаром їй стало набагато тепліше.

Дівчина напружено подивилася в дзеркало заднього виду, немов намагалася побачити там щось важливе. Може, якийсь знак долі. Але заклад, де вони зустрілися, залишився далеко позаду, а Флоріан був ще далі, і щось змінювати було вже запізно. Та вона і не хотіла...

Раптом вона помітила дорожньо-патрульну службу. Біле авто із проблесковим маячком на даху прямувало просто за нею. Поглянувши на спідометр, Жоржина зрозуміла, що її авто рухається зі швидкістю майже вісімдесят кілометрів на годину при обмеженні в п'ятдесят. Відчуваючи глухі удари пульсу в скронях, вона зменшила швидкість і вивернула кермо в напрямку закинutoї будівлі обіч дороги, вхід до якої, як вона встигла помітити, був забитий дошками. Автомобіль різко загальмував, колеса проорали неглибокі колії, розкидаючи бруд і каміння в усі боки.

Біле авто пролетіло повз. Це виявився звичайний цивільний автомобіль із критим багажником, водій якого теж мчав наввипередки з дияволом.

Тремтячи від переляку, дівчина зіщулилася за кермом, чекаючи, доки серцебиття ущухне. Вона вирішила, що буде вкрай нерозумно їхати далі в таку негоду. Варто було перечекати. Дощ не йтиме вічно – він уже майже ущух. Потім їй спало на думку, що Флоріан, швидше за все, зателефонує їй додому – дізнатися, чи все у неї гаразд. І як буде добре, коли її батьки змусять його хвилюватися, повідомивши: «Ні, Флоріане, вона ще не повернулася. Що у вас сталося?»

«Ой, адже батьків немає вдома, вони поїхали...» – раптом згадалося їй.

Флоріан, напевно, спершу все ж таки подзвонить їй. Жоржина витягнула із сумки мобільний і, не вагаючись, вимкнула його. Хлопець спробує їй подзвонити – вона в цьому не мала сумнівів. І відсутність зв'язку стане гарним приводом для занепокоєння. Раптом вона потрапила в аварію, і телефон розбився, разом з нею. Або щось інше трапилось... Ці ідеї забавляли її.

«Він не мав отак іти, не порадивши мені, що краще взяти таксі! – вирішила дівчина. – Та нехай... Тепер мені потрібно багато чого обміркувати. І не тремтіти».

Вона заглушила мотор і відсунула назад водійське сидіння. У салоні було темно, але у стелі чітко виднілася пропалина – пляма розміром з ніготь. Хтось із подруг, як завжди, курил у машині та пропалив цигаркою дірку в оббивці.

Було чутно, як дощ потроху вщухає, краплі по авто стукали усе тихіше. Жоржина заплющила очі й мирно проспала до десятої вечора, аж доки між деревами не став пробиватися місяць. Вона не знала, що Флоріан навіть і не думав їй телефонувати. Пізніше дівчина увімкнула телефон і побачила, що до неї намагалася додзвонитися лише її подруга Віолета.

* * *

Флоріан ішов під дощем, але парасольку не відкривав. Краплі стікали по його обличчю, наче рясні сльози. Волосся стало геть мокрим, як і одяг. У туфлях хлюпотіло. Але юнакові було приємно. Природній душ охолодив його й допоміг трохи прийти до тями.

Усередині його роздирали протиріччя. Він ненавидів Жоржину, але разом з тим йому хотілося повернутися й простежити, щоб вона більше не пила й взяла таксі, тому що так безпечніше. У його думках дівчина застигла під дощем біля кав'ярні, стояла й на щось чекала...

Не так юнак уявляв собі цей день.

Вулиці спорожніли – злива й холод розігнали людей по оселях. У провулку, за бакалійним магазином, стояв жебрак і грів руки біля палаючого сміттевого бака. Над ним височів саморобний навіс, тож вода не могла згасити вогонь, і він залишався відносно сухим.

Це був той самий чоловік без пальця, якого Флоріан уже бачив сьогодні. Жебрак усе стояв там, щось бурмотів собі під ніс і підкидав друзки у багаття. Потім витяг зі своєї брудної торби пляшку й зробив добрячий ковток.

Флоріан підійшов ближче і теж простягнув руки до вогню. Відразу стало тепліше, світ навколо захитався, він відчув солодкувату задуху, немов руки, що ніжно стискають горло. Вони і раніше сварилися з Жоржиною, навіть розлучалися, потім мирилися, але він відчував, що сьогодні у їхніх стосунках поставлено жирну крапку.

І не дивно. Фінал був передбачуваним, проте він не хотів цього помічати. Романтика давно залишилася в минулому. Ласкаві слова і обійми змінилися сухими фразами. Стосунки ставали усе напруженішими. Лише в уяві Флоріана усе ще панувала любов. Але тепер, коли настав кінець, він мав скласти план. Вирішити, що робити далі...

Проте було майже неможливо міркувати над цим, шукати варіанти і одночасно дивитися на вогонь. Танцююче в екстазі полум'я зачаровувало його. Він захоплено спостерігав за легкими іскрами, за жовтогарячими ламкими жаринками...

– Гей, приятелю, хочеш? – хрипко звернувся до нього жебрак, простягаючи пляшку вина, з якої щойно хильнув сам.

– Ні, дякую, – відмовився хлопець.

На сьогодні й надалі йому було досить випивки. Алкоголь діяв як своєрідний «очищувач» – проганяв з голови непотрібні думки, зіскрібаючи їх, наче стару фарбу з дерев'яного паркану. Але разом з тим, зникали і важливі ідеї та міркування.

А ось Жоржина, мабуть, не відмовилася б. Вона завжди була не проти пропустити стаканчик-другий. Колись у них відбулася розмова: Флоріан

попросив, щоб дівчина дала йому обіцянку не курити. Сигарети або коноплю – не має значення. І випивати.

Вона відповіла «обіцяю» і тримала своє слово майже місяць. Або близько того. Після ще кількох спроб вплинути на її шкідливі звички, Флоріан зрозумів, що це не в його силах...

– Тобі що, вдома не сидиться? – пробурмотів жебрак, витираючи підборіддя брудною долонею.

– Не цього вечора, – відповів хлопець. – А вам?

Чоловік голосно розреготався.

– А я постійно вдома! Вулиця давно стала мені оселею. А он той провулок, – він указав рукою вперед, – можна вважати дачею. Тож ти зараз мій гість.

Дощ нарешті припинився. Жебрак ще раз приклався до пляшки. Після чого обережно поклав спорожнілу тару до своєї обідраної сумки й кудись подався. Як і багато людей у цьому світі, він розраховував лише на себе і сподівався, що цього буде досить.

Тим часом сутеніло. Флоріан пішов далі вулицею. Світло ліхтарів виблискувало в калюжах під ногами. В голові сновигали різні думки. Йому згадалося, як нещодавно він ходив з батьками між полицями яскраво освітленого супермаркету, вщент заповнюючи візок продуктами. Він вкотре замислився: чому одні люди мають стільки всього, що навіть не уявляють, що із цим робити? Тим часом у інших немає навіть необхідного – того, що просто дає змогу вижити.

Флоріан вирішив, що образа, якої він сьогодні зазнав – це дрібниця на тлі загальної несправедливості, з якою доводиться миритися іншим.

Раптом небеса прорізав яскравий спалах блискавки. Дмухнув вітер, і знову посипалися краплі дощу. Але ненадовго...

Остаточо стемніло.

Флоріан помітив, що давно минув центральну частину міста й, замислившись, зайшов у майже не освітлений район, де по один бік вулиці височів бетонний паркан, а по інший – тіснилися старі будівлі, у яких мешкали мігранти. З найближчого будинку доносилися гортанні фрази іноземною мовою, голосні й різкі – наврод чи побажання доброї ночі.

Він зупинився й оглянув провулок. Його очі ще не встигли звикнути до темряви, але те, що він уже зміг побачити, його трохи налякало. Спереду тягнулася схожа на лабіринт стежка, по обидва боки якої зловісно темніли нічим не прикриті дверні отвори, схожі на чорні дірки від вибитих зубів. Усе навколо сповнилося загрозливих звуків: квапливих кроків, зловісного шепотіння й шереху. Юнак буквально відчував на собі чиюсь погляди, і наврод чи доброзичливі. Він раптом уявив, як різким рухом розкриваються викидні ножі...

Треба було забиратися звідси, не гаючи ані хвилини.

«Як же жахливо я стомився, і голова болить – просто нестерпно!» – роздратовано подумав він.

Квапливо добігши до найближчої освітленої зупинки, Флоріан зупинив таксі й швидко дістався додому. Зайшовши до квартири, він побачив, що, крім нього, тут нікого немає. Але так було навіть на краще. Він не волів би зараз розповідати батькам і братові, як минув вечір.

Похапцем стягнувши із себе мокрий одяг, юнак кинувся в тепле ліжко і накрився з головою. Певний час він про щось безцільно міркував, а потім поринув у глибокий знеможений сон.

* * *

Жоржина припленталася додому близько одинадцятої вечора. Вона вже встигла трохи прийти до тями – прийняла душ і натягнула улюблену піжаму. Проте годиною раніше, коли дівчина прокинулася в холодному авто, її сукня була такою пом'ятою й вогкою, неначе вона, не роздягаючись, спала в ній кілька днів поспіль.

Жоржина, посміхаючись, хрипким голосом наспівувала мелодію якоїсь популярної пісні. Їй здавалося, ніби вона від чогось звільнилася, скинула з себе якийсь непід'ємний тягар, і зараз відчувала лише полегшення. Але чи так це було насправді? Часто люди, уникаючи своїх проблем, зовсім не позбуваються їх. Вони просто не знають прописну істину: складнощі не викинеш у сміттєве відро і не виставиш за поріг. Єдиний спосіб впоратися з ними – це розв'язати свої проблеми.

Дівчина пройшла на кухню, щоб трохи перекусити і випити кави. Вона дістала з холодильника два приготовані заздалегідь бутерброди на тарілці, поставила чайник, насипала цукор і каву до чашки й розпочала свою пізню вечерю.

Закінчивши з бутербродами й заваривши собі міцну чорну каву, здатну викликати тахікардію і критично підвищити тиск, вона дістала з сумки телефон і нарешті увімкнула його.

Знайома мелодія оголосила Жоржині, що їй надійшло sms-повідомлення. Надіслала його компанія, послугами зв'язку якої вона користувалася. Текст sms-повідомлення свідчив, що їй двічі намагалася додзвонитися подруга Віолета, доки телефон був вимкнений. Наприкінці нав'язливий напис жирним шрифтом повідомляв: «Будь ласка, залишайтеся завжди на зв'язку, і за це ви отримаєте додаткові бонуси».

– Овва... – здивовано вигукнула вона. – Отак він мене кохає, цей Флоріан! Навіть не зателефонував дізнатися, чи дісталася я додому. Адже усіляке могло трапитися...

Втім, навіщо йому цікавитися, як колишня дівчина закінчила вечір? Йому тепер це байдуже. Він зараз теж вільна людина.

«І це не вперше, – раптом згадалося їй. – Був ще один схожий випадок...»

Відбулося це торік. Тоді Жоржина поверталася зі святкування дня народження однієї зі своїх подруг, і вони з Флоріаном домовилися, що після свята він зустріне її, вони трохи прогуляються, і він проведе її додому. Але юнак затримувався у батька в офісі.

Вінсент стояв на чолі девелоперської компанії. Того вечора він наказав сину оформити документи для продажу одного великого об'єкта. Флоріан, звичайно ж, погодився. Після чергового дзвінка дівчини він вибачився перед покупцями, запитав у батька дозволу відійти на кілька хвилин і вийшов з кабінету, щоб відкласти зустріч з Жоржиною.

– Ні! – хрипким п'яним голосом прокричала вона в трубку. – Ні, нізащо! Ми домовилися з тобою. Ти маєш бути біля будинку Віолети рівно за тридцять хвилин!

На задньому плані почулися поодинокі схвальні вигуки її подруг, добряче напідпитку. Юнакові захотілося кинути слухавку, але він стримався і відповів:

– Я приїду через дві години.

– Я розумію, що ти у нас дуже важлива персона і тепер не лише подаєш скріпки для паперу, але й ведеш їхній облік. Мої вітання. Але я нічого не бажаю знати. Я чекаю!

– Ти пропонуєш мені все кинути? – запитав він.

– Так, – пробурмотіла вона. – Ми тут жахливо напилися, і ти маєш провести мене.

– Давай так – або я приїду пізніше, коли закінчу з усіма справами, або ти візьмеш таксі.

– Ні, я краще піду пішки, зі мною щось станеться, і це буде на твоїй совісті, так і знай!

– Ти візьмеш таксі, – спокійно повторив він і поклав слухавку.

Жоржина відразу передзвонила, але юнак нажав на кнопку відбою й вимкнув телефон. А коли увімкнув наступного дня і зателефонував їй, то виявилось, що вона геть нічого не пам'ятає з їхньої останньої розмови.

Жоржина подумала про ще одну людину, на дзвінок від якої вона чекала – навіть більше, ніж від Флоріана. Хлопця на ім'я Теодор. Це був той самий юнак, про

якого вона казала Флоріанові, що бачилася з ним. Одного разу або двічі. Зустрілася після занять в університеті. І це все. А, ще вона з ним іноді розмовляла – здебільшого про навчання.

Але насправді все було набагато складніше...

Чотири рази вона зраджувала Флоріана. Першого разу – безпосередньо перед його від'їздом до іншого міста. Другого – доки він їхав до місця призначення. І двічі – під час його перебування в іншому місті. Така от цікава статистика.

Теодор був її однолітком. Він навчався в аграрному училищі й зірок з неба не хапав. Невеличкий на зріст, руки незграбні з пожовтілими від цигарок пальцями. Характером теж не вийшов, зате матері допомагав.

Під Різдво хлопець возив до міста ялинки на продаж. Улітку підробляв на автомийці. На городі вправлявся без підказок і вже давно не видирав бур'яни разом з морквою. Ось тільки з розумовою діяльністю не склалося. Думки завдавали дискомфорту, начебто голову зсередини розпирало домкратом.

Він був родом з невеликого приміського села. Під час навчання мешкав у гуртожитку від свого училища з трьома такими ж приятелями. Хто його біологічний батько – не знала достеменно навіть його мати. Після нещодавньої смерті вітчима й чергового зникнення їхньої спільної доньки жінка махнула на все рукою і поїхала заробити грошей на бодай якийсь ремонт у їхньому старому будинку. Дівчинка була гарною зведеною сестрою. Але її «зробили» з п'яних очей, і з головою у дитини було не все до ладу. Вона частенько тікала з дому. Їй чомусь хотілося жити в лісі.

Жоржину в Теодорі приваблювали його простота і сільська напористість. Це все, що було потрібно, щоб завоювати її серце.

Вони познайомилися в нічному клубі. Жоржина постійно відвідувала подібні заклади, і часто-густо заводила зовсім не потрібні їй знайомства. Але цей випадок закінчився не так безневинно, як звичайно. Вони потанцювали, випили, потеревенили про те про се, а після півгодинного спілкування пішли до вбиральні, де вона йому віддалася.

І це стало одним з приводів розірвати набридливі стосунки з Флоріаном.

– А що, у житті все треба спробувати, – сказала вона порожній кухні. – Можливо, ми колись знову будемо разом, але не зараз.

Жоржина покрутила в руках мобільний телефон. На індикаторі мережі бракувало однієї риски. За мить вона з'явилася і знову зникла. Дівчина хвильку подумала й почала набирати номер Теодора. Гудок, другий...

– Що? – прохрипів голос у слухавці.

– Привіт, Тео, – посміхнулася вона. – Це Жоржина.

– Чого тобі? – роздратовано гаркнув він.

– Маю гарну новину – я вільна. Тепер нам ніщо не заважатиме. Я кинула Флоріана.

– То й що? – відповів він. – А в мене мати з вікна впала, з четвертого поверху вивалилася. Вона в лікарні, і мені терміново треба їхати до неї.

– Ой, співчуваю тобі... – тихо прошепотіла дівчина. – Сподіваюся, з нею все гаразд?

– Так, жива, – відповів Теодор. – Я в автобусі зараз. Повернуся через два тижні...

У телефоні запанувала приголомшлива тиша. Хлопець поклав слухавку, нічого приятного не сказавши на прощання й жодним чином не прокоментувавши те, що заради нього Жоржина розірвала стосунки з людиною, з якою зустрічалася так довго.

– Та пішов ти! – обурено вигукнула вона й жбурнула телефон геть.

* * *

Недовго думаючи, Жоржина видалила номер Теодора з книги телефонних контактів. На душі, звичайно, було трохи прикро. Вона цілий день чекала від нього дзвінка і вже твердо намірилася провести цю ніч разом з ним. Запросити до себе додому, розпити пляшку вина з маминого бару. А потім під музику займатися з хлопцем тим, що більше вже не треба приховувати від Флоріана.

Плани обламалися. Але в цілому її настрої не зіпсувався.

«Усе це дрібниці, – вирішила Жоржина. – Ось лишень цей висип мине. Добре, що хоч не свербить, але виглядає жахливо».

Після сексу зі студентом аграрного училища на статевих органах дівчини з'явився якийсь підозрілий червоний висип, якого там раніше не спостерігалось.

«На подразнення не схоже. Може, це венерична хвороба? Цей сучий син міг чим завгодно мене нагородити!»

У школі в старших класах їх не рідко попереджали, що кращий засіб для захисту від інфекцій, які передаються статевим шляхом – це презервативи. Про це говорили на кожному уроці основ безпеки життєдіяльності. Але дівчина, очевидно, нехтувала порадами вчителя. Виховання культури безпеки було для неї не більше ніж нудною темою в зошиті.

Жоржина зітхнула й взялася шукати номер Віолети. Але не встигла вона натиснути на кнопку виклику, як телефон завібрував у її руці, залунала мелодія, і сенсорний екран проінформував, що вона має вхідний дзвінок від тієї самої подруги.

– Алло! – почулося в трубці. – Жоржино, це ти?

– Я, хто ж ще? – засміялася дівчина. – Ти що, вже хильнула?

– Ні, але відчуваю, що сьогодні буду пити, – почула вона відповідь. – Чому в тебе телефон був вимкнений? Я наче турбувалася й усе таке...

– Вимкнула, тому що Флоріан увесь день надзвонював. Я його кинула.

Запанувало напружене мовчання. Жоржина сподівалася, що після її слів буде бодай якась реакція. Але Віола мовчала, наче язика проковтнула.

– А ще я Теодора послала куди подалі. Він справжня наволоч. Навіть «Привіт» ніколи не скаже, а лише своє хамське: «Що?» – от тепер нехай горює й лікті собі кусає, що мене втратив.

– Ну, ти молодець! – нарешті відповіла Віолета. – Відразу двох поставила на місце.

– Спасибі тобі! Ти мене завжди підтримуєш.

– Ну, а навіщо ж ще потрібні друзі? Ми з тобою не розлий вода.

Так і було. Вони вже давно товаришували, допомагали одна одній чим могли і всіляко підтримували. Правда, не завжди щиро й часто в тому, чим навряд чи можна було б пишатися. Наприклад, розірванням стосунків з Флоріаном і випадковим сексом з Теодором.

– А знаєш, я до тебе зараз приїду, і ти мені все докладно розповіси. Я лусну з цікавості!

– Добре, чекаю.

– Тоді я вже іду. Бувай!

Жоржина відчула, що сьогодні зробила перший крок назустріч собі новій – тій, якою вона завжди мріяла стати. Вільною. Не вистачало лише незалежності від батьків. Для початку достатньо було б просто фінансової самостійності.

Вони з Віолетою дружили давно – з дитинства, мало не з пелюшок. Не могли не товаришувати, тому що жили на одній вулиці, в одному будинку, на одному поверсі, буквально в сусідніх квартирах. Ходили разом до садочка. З першого класу – до тієї самої школи. Сиділи за однією партою. Дівчата продовжували товаришувати й зараз – після того, як батько Жоржини взяв будинок в іпотеку і вона переїхала.

У Жоржини завжди все було кращим і гарнішим: іграшки, одяг, шкільне приладдя, хлопець – і нарешті, батьки багатші. Віолета жахливо заздрила своїй подрузі – вона не мала й десятої частки того, що було у тої. А тепер це взагалі складало соту частину. Тим не менш, і сама Жоржина страждала від заздрощів – адже її подруга завжди була вільна й робила що заманеться.

Жоржина не бажала миритися з тим, що мала постійно перебувати під наглядом батьків. Але й наглядом це було важко назвати. Вони чіплялися до дрібниць, а найважливіше не помічали. Подавали приклад на словах і щонайменше – на ділі. Не тікати із садочку, намагатися добре вчитися в школі, тому що в житті їй ніхто не допоможе – лише багаж знань. Тож обов'язково треба вчитися! Причому на «відмінно», щоб стати людиною. Вони так і казали: «Тобі треба стати людиною», – наголошуючи на останньому слові, наче вона народилася якоюсь куркою.

Дівчина вислуховувала постійні нотації батька й матері про те, що треба триматися за цього багатого юнака. Дуже міцно триматися! Тому що лише він може дати їй шанс на краще майбутнє. Вони народили її, дали ім'я, виховали і вручили квиток у життя. А тепер їй треба просто триматися його, і він виведе її в люди... і їх, звичайно, теж.

Батьки прагнули як краще – щоб їхня донька кохала Флоріана й не думала про проблеми, маючи благополуччя й статки. Але вони забули (або не знали), що люди звичайно відчують палке бажання чинити навпаки, якщо їм щось забороняють. А якщо перебувати під постійним тиском і роками вислуховувати одноманітні повчання, обов'язково зроблять усе протилежним чином. Головне – тільки отримати певний поштовх потрібної миті. І не важко здогадатися, хто допоміг Жоржині зробити рішучий крок – її найкраща подруга Віола.

– Я так заздрю їй... – прошепотіла Жоржина. – Вона завжди була вільною від усіх і робила все, що забажає. Але тепер і я такою стану!

Пролунав дзвінок у двері. Це приїхала Віолета – про вовка промовка, а вовк і в хату...

* * *

Віолеті здалася дуже вдалою ідея вирушити до подруги. Вона прокричала Жоржині в слухавку: «Їду! Бувай!» – кинула мобільний телефон до величезної лакованої сумки і вийшла на вулицю ловити таксі. Було пізно, і автобуси вже не ходили.

Дійсно, ця дівчина завжди мала свободу вибору й займалася усім, чим заманеться. Але саме через такі вольності вона вела досить безладне життя і часом зустрічалася з його не найприємнішими сторонами.

Вона могла висадити три пачки цигарок на день, якщо мала достатньо грошей. Пиячити скільки влізе у свята або просто так, без особливого приводу. Мати секс з ким завгодно, якщо їй цього хотілося й знаходився відповідний кандидат. Але Віолета була нещасливою. Вона сама себе такою зробила, а тепер палко бажала, щоб її найкраща подруга Жоржина розділила з нею це горе, пізнавши його сповна.

Часто за її улесливою посмішкою й ласкавими словами приховувалися неабиякі підлість і фальш...

Її життя нікого не цікавило, нікому було утримати її від постійних нетверезих загулів. Батькам завжди було на неї начхати. Пересічне подружжя середнього віку, чоловік і дружина, які за все спільне життя нічого не надбали. Найбільшим їхнім досягненням виявився ремонт у ванній і туалеті, а також придбання телевізора в кредит.

Втім, існував колись один хлопець, якому вдавалося приборкати її буйний норів і зупинити саморуйнування. Звісно, якщо він сам був не напідпитку і міг логічно міркувати й приймати правильні рішення, ґрунтуючись на адекватній оцінці ситуації. Чоловік, якого вона могла послухатися і якого кохала, але...

Віолета не мала постійного кавалера вже більше року. Через низку випадкових зв'язків вона ніяк не могла завести довготривалі стосунки.

«Вітя...» – згадала раптом вона, і очі сповнилися сліз.

– Бідний мій, – прошепотіла Віола. – Не пощастило тобі...

- Що? - спитав таксист. - Що ти кажеш?

- Вам почулося, - погордо мовила вона.

Віктору дійсно не пощастило. Він був мертвий. Це сталося звичайного весняного дня, що не віщував нічого поганого...

Вітя та Віола поверталися з екскурсії. Вони виїхали з автостанції одного міста холодного дощового ранку, і дівчина усе ще у подробицях пам'ятала, як засміялася й сказала: «Поцілуй мене», - коли автобус проїхав крізь негоду, і салон залило сонячним світлом. І він поцілував її, а такі ж молоді хлопець та дівчина, що сиділи позаду, захоплено заплодували.

Це було кращою миттю того дня. Гірша чекала на них за півгодини, коли вона повернулася до свого попутника, і їй на мить здалося, що він мертвий. А все тому, що він так спав, з похиленою на плече головою, моторошно відкритим ротом і пасмами скуйовдженого волосся, що впали на лоб.

Раптом він розплющив очі. Віолета відкинулася на спинку крісла, зробивши довгий тремтячий видих. Він спантеличено подивився на неї.

- Що сталося?

- Нічого. Просто те, як ти спав...

Він витер долонею підборіддя.

- Ой, у мене що, текла слина?

- Ні, - з полегшенням засміялася вона. - Але певний час ти видавався... неживим.

Віктор теж засміявся. Але наступної секунди сміх перетворився на надривний кашель, і веселощі відразу обірвалися, наче обрізані ножем. Водій зупинив автобус, щоб хлопець зміг подихати свіжим повітрям. Його нудило, він боявся, що його виверне прямо в салоні, і він зіпсує всім враження після цікавої екскурсії.

Автобус припаркувався на узбіччі дороги, по обидва боки якої тяглося нескінченне поле. Віктор зійшов на землю, але раптом ноги підломилися, і він зомлів.

Віола з водієм вибігли до розпростертого на узбіччі хлопця. Він дріботів ногами, немов копаючи собі могилу, але вже за мить застиг на місці й обм'як...

Незважаючи на те, що до Великодня залишалось не менше двох тижнів, усі навкруги активно готувалися до святкування. Однак для родичів і знайомих Віоли прийдешне свято виявилось затьмареним раптовою смертю Віктора.

Сусіди постійно обговорювали цей прикрий інцидент. Про це говорили в автосервісі, де він працював, а також у барі, який вони часто відвідували, у її навчальному закладі – як їй здавалося, майже усюди. Усі згадували молодість Віктора й шепотіли про примхи долі, яка не дає змоги людині вирішувати власну долю. Надходить остання година – і ніхто не в змозі відстрочити її хоч на хвильку.

Але всі ці слова говорилися з тієї самої причини, з якої разносять порожні плитки – просто тому що є тема для розмов. Усього лише чергова тема для теревенів, без особливого співчуття до хлопця, його родини й близьких.

І лише Віола не могла змиритися з тим, що його більше немає. З кожним днем їй ставало дедалі гірше. Батьки намагалися по-своєму утішити доньку і пояснювали їй, що хоча земний шлях Віктора скінчено, тепер він щасливий в небесному царстві.

Вона не вірила жодному їхньому слову. Хіба існує десь краще місце, ніж поруч з нею на землі?

– Звісно! – із упевненістю сказала мати, коли вони сиділи на кухні. – Це небеса. Саме туди вирушив твій коханий. Ти вже повір.

– Це казки! Маячня! – крикнула вона, грюкнувши долонею по столу.

Жінка здригнулася й подивилася на свою доньку так, наче отримала від неї ляпаса.

Тим часом Віолета чекала на відповідь, яка б дала їй змогу змиритися з тим, що відбулося, й розкласти усе в голові. Слова близьких людей не допомагали їй, тому що вони ґрунтувалися на вірі. Їй же було необхідне знання. І щира підтримка.

Щоб полегшити страждання Віоли, батьки організували спільний візит до священика. Вони розмістилися у вітальні; він пригостив дівчину трохи підталим ментоловим льодяником, який дістав з кишені. І поцікавився:

- Віолето, ти віриш в існування Ісуса?

- Мабуть, так...

- І тобі відомо, що Бог відправив Ісуса на землю, щоб його смертю спокутувати гріхи людства?

- Напевно, так і було...

- У такому разі ти маєш знати і легенду, яка каже, що наш Спаситель загинув розп'ятим, а через три дні після смерті воскрес?

Віола похмуро замислилася.

- Проте Ісус - це зовсім інша справа. А мій Вітя був звичайним хлопцем!

- У цьому немає сумнівів, але ж Христа для того й було послано нам, щоб відкрити таємні аспекти життя. Він показав нам, що наше існування значно багатогранніше, ніж прийнято вважати. Ми розуміємо далеко не все, що відбувається навколо. Якщо скористатися напуттями Ісуса Христа й пройти його шляхом, живучи згідно з завітами, які він залишив, Бог з любов'ю прийме нас у своїй благодаті.

Якусь мить дівчина намагалася обміркувати почуте наставлення. Служитель задумливо смикав свою бороду й уважно спостерігав, чи торкнулася його промова її серця.

– Віктору добре на небесах? – раптом спитала Віолета. – Краще, ніж було зі мною?

– У тисячу разів, не сумнівайся.

– А чим Вітя там займається без мене?

– Як тобі пояснити...

Обличчя чоловіка осяяла усмішка.

– Розумієш, – продовжив він, – звичайним смертним не дано досягнути те, що насправді відбувається на небесах. Нам лише доступне знання, що пишноту того світу неможливо описати звичайними категоріями.

– І як нам стало це відомо? – поцікавилася Віола.

– Це знання якраз і вкладає в голови людей наша віра, – відповів священник. – А без неї людині жити важко, а може – взагалі неможливо.

Він дістав з кишені цукерку.

– Може, ще льодяник? Не соромся!

Дівчина відмовилася й стала похапцем перебирати в голові різні образи, але обриси божественних небес так і не з'явилися. Вона бачила лише чорні, наче вугілля, грозові хмари, і серед них ледь вдавалося розгледіти самотній силует коханого, якого їй уже не доведеться побачити.

Як можна оцінювати, добре в якомусь місці або погано, якщо достеменно не відомо, чи є там настільки звичні речі? Чи є там взагалі хоч щось?

В уяві Віоли небеса поставали парком з дерев і квітів, коріння яких сплелось таким дивним чином, що вибратися звідти неможливо. Ціла вічність після смерті дана людині, щоб прогулюватися тінистими алеями і споглядати такі прекрасні, але далекі від земного життя види.

А що можуть значити небеса для хлопця, у якого відібрали кохання? Очевидно, що так небеса перетворяться на справжнє пекло...

- Приїхали, - вирвав Віолу з її думок таксист. - З тебе шістдесят гривень.

- Чому так багато? - обурилася вона. - Завжди тридцять, а сьогодні подвійний тариф!

- Мені довелося їхати іншим шляхом. На тій ділянці об'їзного шляху ведуться ремонтні роботи, тому ми поїхали навпростець, а це виявилось набагато далі.

- Але у мене в гаманці лише тридцять гривень, і це ваші проблеми, що ви обрали такий довгий шлях.

Насправді дівчина мала дві сотні, але на гроші, що залишилися, їй доведеться жити ще до середини наступного тижня. І якби з двох сотень залишилося лише сто сорок гривень, її плани б обламалися на цілих тридцять відсотків.

- Нічого не знаю, - відповів таксист. - Лічильник показує шістдесят - це мінімальна сума до оплати. Можеш додати чайові. Я не проти. У мене троє голодних дітей.

- А може, дасте у борг? Я часто їжджу сюди і віддам гроші якось іншим разом.

- Ні! - закричав таксист.

- Я поспішаю. Можливо, ми з вами щось вигадасмо? Якось домовимося?

- А знаєш, можна дещо й вигадати, - відповів він, зміривши її хтивими очима з голови до ніг. - Дай мені помацати твої цицьки.

Віола знизала плечима й нахилилася до нього, щоб він зміг зробити те, що дасть їй змогу притримати бодай частину грошей.

- Ні, кралечко, я мав на увазі голі цицьки, - огидно усміхнувся таксист.

Строфа (3)

Віолета натиснула на кнопку дзвоника. Раз, ще один... потім третій. Жоржина вийшла з кухні й попростувала до холу, щоб відчинити пізній гості. В коридорі вона зупинилася й подивилася у вікно. На чорному небі висів яскравий серп місяця, навколо якого в шурхітливій тиші ночі байдуже мерехтіли зірки.

– А ти що, одна вдома? Де батьки? – відразу запитала Віола, лише переступивши поріг.

– Вони поїхали кудись відпочити на кілька днів, – відповіла Жоржина. – У будинку лише ми з тобою.

– Куди відпочити? Вони ж нещодавно повернулися з моря! – вражено вигукнула її подруга.

– Не знаю. Мама й тато не казали – повідомили лише, що в понеділок вранці уже повернуться.

Віолета вчергове відчула, як вона заздрить подрузі. Якщо її власні батьки збиралися кудись поїхати – до друзів у сусіднє містечко або на вихідні в село, щоб зібрати врожай яблук або картоплі, – то про це знали всі навкруги. Знала їхня донька, знали сусіди, знали колеги на роботі. Про це доводилося слухати навіть випадковим попутникам в автобусі й продавцям у хлібному. Адже будь-яка поїздка, навіть найнезначніша, ставала великою подією в їхньому нудному житті. І якби фінансове становище дозволило їм вирушити на море, про це неодмінно довідався б увесь світ.

– Слухай, маеш щось поїсти? Я, схоже, зголодніла, доки їхала.

– Звичайно, – посміхнулася Жоржина й запросила подругу до кухні.

Вона дістала з холодильника куряче філе, обсмажене в яечному клярі, половину буханця хліба й салат. Віолета взялася до їжі зі звірячим апетитом і за кілька хвилин все ум'яла.

– Знаеш, тобі б не завадило перейти на більш дієтичне харчування, – зауважила Жоржина.

– Мені почулося? – здивовано перепитала подруга.

– Віоло, тобі треба менше їсти.

Вона вказала на порожні тарілки, де кілька хвилин тому височіла купа філе й гірка салату. Хліба теж не залишилося.

– Добре. Я це обміркую, – відповіла та, і у кухні пролунав звук гучної відрижки.

Дівчата засміялися. Віола реготала, тримаючись за набитий живіт. Але раптом його звело судомою. Їй одразу стало не до веселощів. Дівчина вичавила болісну посмішку, відчуваючи себе так, начебто гирю проковтнула. Схоже, вона знову об'їлася, хоч і не була до цього особливо голодною.

– Прикинь, мені сьогодні жахи наснилися, – щоб змінити тему, сказала Віола.

– Які жахи? Що в кіоску коло вашого будинку не продають цигарки?

– Це й твій будинок – не забувай, – похитала головою вона. – Може, колись ти туди повернешся.

– Нізачо! Мені й тут добре, – посміхнувшись, відповіла Жоржина. – То що тобі наснилося?

– Знаеш, я вже забула, – засміялася подруга.

– А мені останнім часом нічого не сниться. Що це може означати?

– І гадки не маю. Може, треба менше зубрити...

– Ти що! Мені і так непереливки. Стипендію я б не витягла, якби подала документи на бюджетну форму навчання. І якби туди пройшла...

– Добре, грець з ним, з навчанням! – махнула рукою подруга. – Що там з Флоріаном і Теодором? Розповідай!

– Кинула їх, от і все. Хочу бути вільною. Усі ці тривалі стосунки і сімейне життя – це не для мене. Може, буде нормально в сорок років, але точно не зараз. Не хочу я мати чоловіка й дітей. Це занадто велика відповідальність.

– Авжеж! Життєве випробування...

– Так, ти мене розумієш!

– Виходить, тобі нема про що турбуватися, – заспокоїла її Віола. – А от на їхньому місці я б захвилювалася, якби втратила прихильність такої яскравої дівчини, як ти.

– Дякую тобі, Віоло!

– А Флоріан знає, що ти з Теодором робила? Він здогадувався, щось підозрював?

– Що він міг підозрювати? Що два на два – чотири?

– Зрозуміло. Знаєш, за тебе варто підняти келиха, – урочисто запропонувала Віолета. – Давай гайнемо до клубу! Сьогодні субота – треба дотримуватися нашої традиції. І якраз вчасно, лише половина на першу.

– Може, краще іншим разом?

Жоржині зовсім не хотілося їхати, це яскраво читалося у неї на обличчі. Вона утомилася й бажала лише одного – швидше лягти до ліжка.

– А ще маю якесь дурне передчуття...

– Та припини, ідьмо! Як годиться відзначимо цю подію.

– Ну добре... – згодилася Жоржина.

- Даси мені сісти за кермо? Я не іхатиму на червоне світло, як минулого разу.

- Так, але за умови, що ти не пиячила сьогодні.

- Авжеж! У моєму спирті крові не виявлено! - зареготала подруга.

- І обережно на дорозі. Я сьогодні вже пошкодила ліве крило.

- У тебе наче праве було пошкоджене? Тепер ще й ліве?

- Саме так.

- Виходить, ти його підрівняла, щоб самредрично все виглядало.

- Саматрично, - виправила Жоржина. - Це називається «саматрія».

- Слухай, годі видрючуватися!

...Віолета сиділа за кермом автомобіля, а Жоржина розвалилася на передньому пасажирському сидінні. Вони іхали дорогою, освітленою скупим промінням гострого місяця. Його сяйво відбивалося в калюжах води.

Дівчата минули порожнє перехрестя, на якому їм попереджуюче підморгував жовтий сигнал світлофора. Проїхали біля міського цвинтаря. Надгробних каменів там, здавалося, було більше, ніж живих людей в усьому світі. І десь серед них лежав у сирій землі Віктор.

Зненацька в пам'яті Віолети виринули звідкись почуті слова, що з останнім подихом людини відходять у небуття усі знання, якими вона володіла.

Газетний некролог лаконічно повідомив, що смерть Віктор зустрів у дорозі. У рамці був зазначений час похорону. Ця відстороненість, формальність фраз тоді прикро вразила її. Там не було сказано майже нічого. Замітка ані хвильки не розповідала про самого Віктора, лише сухо констатувала, що він помер.

Невеликі зморщечки, які збиралися в кутиках його очей, коли він весело сміявся, задоволена посмішка, що завжди з'являлася на обличчі Віктора після перемоги в черговій словесній сутичці з кимось з колег-слюсарів в автосервісі, блиск очей у моменти азарту – усе це залишиться лише в її пам'яті.

Вона не поспішаючи їхала темною дорогою, оминала численні ями і міркувала про ту несправедливість, яка поділила її життя на «до» і «після».

І не лише її. Усі втрачають рідних. Скільки цікавих людей, власників дивних і незвичайних доль, поховані разом зі скарбами їхніх знань і досвіду! Численні життєві історії, товсті багатотомники або лише розпочаті розповіді назавжди поховані під важкими надгробними брилами...

Віола востаннє кинула оком на цвинтар і повернула за ріг.

* * *

Колись, коли Жоржина і Віолета були маленькими дівчатками, вечори вони проводили зовсім інакше, аніж зараз. Улітку довго сутеніло. Подружки, влаштувавшись на лавочці біля під'їзду, спостерігали захід сонця. Грали в ляльки, а над ними низько кружляли ластівки. А тепер все було інакше...

Вони під'їхали до нічного клубу «Шифер» і залишили авто на безкоштовній стоянці. Цей розважальний заклад був найбільшим у місті, хоч і розміщувався поза ним. І тут завжди була сила-силенна різноманітної публіки.

Біля клубу височіла невелика будівля синього кольору – кінотеатр, там саме починався другий нічний сеанс. Демонстрували фантастичний фільм. Барвисті афіші привертали увагу пізніх глядачів, але дівчата не пішли дивитися кіно, а попрямували до входу в нічний клуб.

– «Шифер»! – урочисто оголосила Віолета з такою гордістю, наче сама була власницею закладу. – Клуб для тих, у кого зносить дах.

– Оце ти маеш рацію...

Сьогодні був вихідний день, і вхід коштував сто гривень з кожного відвідувача. Точніше, з хлопців, тому що дами завжди могли потрапити до клубу безкоштовно.

– Ось одна з переваг бути дівчиною, – підморгнула подрузі Віола.

– Саме так! – підтримала Жоржина. – Ходімо, потанцюємо, – запропонувала вона.

– Ні, ноги гудуть. Мабуть, до зміни погоди. Давай краще чогось хильнемо? – От випити їй ніколи нічого не заважало.

Від динамічної музики на танцполі здригалися стіни. Діджей то додавав гучності, то стишував звук, щоб зробити якесь чергове оголошення.

Подруги присіли на шкіряний диван за одним зі столів. Залишалися ще місця за баром і столи зі звичайними металевими стільцями. Але вони були певні, що їхні сідниці гідні кращої долі, тому ніколи туди не сідали. Це для немісцевих – так вважали подруги.

Дівчата влаштувалися, і тої ж миті до них підскочила молода офіціантка в короткій спідниці й декольтованій майці.

– Доброго вечора! Що будете замовляти? – привітно посміхаючись, поцікавилася вона. – Може, вам принести меню?

– Мартіні, – відповіла Віолета.

– Так, мені теж мартіні принесіть, – сказала Жоржина. – І якщо можна – ще фруктове асорті. Але без ківі, у мене на них алергія.

– Давайте з ківі, я з'ім, – перебила Віола.

Офіціантка ствердно хитнула головою, записала замовлення і пішла. У приміщенні було майже темно. Дівчата не встигли озирнутися й перемовитися кількома словами, а їм вже принесли дві порції мартіні й тарілку з тонко

нарізними апельсинами, бананами, яблуками та, звичайно ж, ківі, як і просила Віолета.

У цьому розважальному закладі завжди все було на вищому рівні. Модні діджеї, елітний алкоголь, вимуштруваний персонал не змушував клієнтів довго чекати на замовлення. Тут Жоржина вперше мала секс з хлопцем на ім'я Теодор. Багато пригод пов'язувало її з цим нічним клубом.

Старі спогади розвіялися, залишивши по собі якесь неприємне відчуття – наче осад. Але Жоржина вкотре запевнила себе, що усе на краще. На душі стало сумно зовсім з іншої причини...

Атмосфера свята незабаром зійшла нанівець. Подруги мляво перемовлялися, сьорбаючи мартіні. Танцювати не хотілося вже не лише Віолі, але й Жоржині. Схоже, дівчатам стала конче необхідною якась розвага. Або хтось, хто зміг би їх розважити. І така людина незабаром з'явилася.

На столик, за яким вони влаштувалися, раптом грюкнулася склянка з віскі, а за нею на шкіряний диван біля Жоржини гупнув Гнат. Це був її знайомий і один зі старих приятелів Флоріана, з яким вони, втім, спілкувалися досить рідко. Він вже був добряче напідпитку.

– Приві-і-іт! – насилу вимовив Гнат. – А чого ви тут сидите, такі самотні? Можна мені до вас присісти?

– Ти вже присів, – відповіла Жоржина.

– І ми не самотні, – додала Віола. – Нас тут взагалі-то двое.

– Ага, зрозуміло, зрозуміло...

Гнат не вирізнявся особливим шармом і чарівністю. Він був середнього зросту і любляв яскравий кричущий одяг. Його праву руку прикрашав годинник і два персні, а ліву – масивний золотий браслет, на якому дзвеніло кілька підвісок-іконок з образами святих. Він по одному доторкався до них і тер пальцями.

Гнат полюбляв потеревенити про футбол. Він вважав, що це суцільно чоловіче заняття. А також про азартні ігри й доступних дівчат. Мова цього хлопця не вирізнялася вишуканістю, і він постійно лаявся і раз-у-раз вдавався до таких грубощів, що вуха співрозмовників палали як пожежа.

Батько Гната кілька років тому вів справи з Флоріановим – придбав у нього ділянку землі, щоб дещо там звести. Згодом вони якось зустрілися у Вінсента вдома. Батько взяв Гната з собою і він познайомився з Флоріаном.

– А де твій Флоріан? – запитав він Жоржину, хижо поглянувши на її ноги, формально прикриті спідницею.

– Ну, він... – почала дівчина, але подруга її відразу перервала:

– Його немає, – вигукнула Віола. – Для Жоржини його більше немає. Вони сьогодні розлучилися!

Дівчина була сповнена власної значущості, відчуваючи відповідальність моменту. А ще напрочуд рада, що змогла викласти про свою найкращу подругу новини, які вона сама, мабуть, поки нікому не збиралася повідомляти. Тим більше – практично незнайомому хлопцю.

– Дякую, але я і сама могла відповісти!

– Та нема за що! Я лише хотіла допомогти.

– То ви розійшлися? – перепитав Гнат. – Стільки років зустрічалися і тут раптом – все, кінець?

– Саме так, – відповіла Жоржина. – і я не бажаю це обговорювати.

– Тоді не будемо, – легко погодився хлопець. – Дівчата, давайте краще щось вип'ємо.

І вони вчергове хильнули. Він – ще віскі, а вони – ще по одному мартіні.

Розмова в основному точилася на нейтральні теми. Віолета час від часу вставляла свої «п'ять копійок», але не так активно, як це зазвичай відбувалося в інших діалогах. Найчастіше вона намагалася зробити так, щоб уся увага була прикута саме до неї, і Жоржина ставала третьою зайвою... або четвертою. А якщо їй не вдавалося цього зробити, вона починала висміювати подругу, згадуючи ганебні ситуації, головною героїнею яких тій доводилося бути, щоб дівчина відчула себе в незручному становищі.

Раптом Гнат гучно зареготав від власного жарту. Жоржина з Віолою приєдналися до нього. Він сміявся голосно й пронизливо, увесь хитаючись і ляскаючи себе по колінах. А Віола тихенько, фиркаючи і тримаючись рукою за живіт. Схоже, вона знову страждала від болю.

Наближалася друга година ночі. Віолета ставала все сумнішою. Її нудило й хотілося до вбиральні.

– Добре, – нарешті сказала вона. – Я відійду на хвилику. Щось у мене живіт прихопило. Це все ківі.

Дівчина залишила Жоржину й Гната. Вони стежили, доки вона не розчинилася в танцюючій юрбі, а потім зникла за пластиковими дверима жіночої вбиральні.

Хлопець озирнувся навкруги, роздивляючись мутним поглядом відвідувачок закладу й оцінюючи обстановку, чого Жоржина, звісно, не могла не помітити.

Клуб був забитий вщент. Одні хлопці щось іли, інші дівчата піднімали келихи в тості й сміялися. Офіціантка мляво фліртувала з хлопцем біля барної стійки.

– Які маєш плани на сьогодні? – поцікавився Гнат.

Відсутність Віолети миттєво зробила його тверезішим, додала очам блиску, а голосу – впевненості. А ще – наштотувала на певні думки...

– Не знаю навіть... – відповіла дівчина. – А що? Маєш якісь пропозиції?

– Їдемо до мене. На заміську дачу. Тут поряд...

Не чекаючи на відповідь, Гнат піднявся і поклав гроші під склянку з останнім ковтком віскі. Жоржина теж встала – це й була її відповідь.

– Але як же мое авто? – запитала вона, вочевидь, уже забувши про подругу.

– Поїдемо на моєму, – посміхнувся він і обійняв її за плечі хазяйським жестом.

– Ти не дуже напиячився?

– Та ні, – махнув рукою він. – Твоя подруга вміє їздити за кермом?

– Так, але...

– Тоді залиши їй ключі – нехай покатається.

– Так і зроблю.

Жоржина кинула ключі від автомобіля в сумку Віоли й заходилася набирати sms з поясненнями: «Ми втекли. Гроші за рахунок на столі – решту візьми собі. Ключі у твоїй сумці. Катайся обережно. Завтра зустрінемося».

* * *

Поїздка, на диво, минула без пригод. Гнат привіз Жоржину в район, де було повно гарних будинків за високими цегляними парканами з гострими металевими штирями нагорі. Він був напідпитку, але їхав напрочуд обережно, вочевидь, побоюючись пошкодити свій автомобіль. І одержати за це прочухан від батька.

Тим часом Віолета в нічному клубі повернулася з вбиральні. Вона не дуже-то й засмутилася, не побачивши на місці компанію, тому що прочитала sms подруги і знайшла у своїй сумці ключі від її автомобіля, а також решту на столі. Вечір тривав...

Будинок, до якого Гнат запросив Жоржину, мав три поверхи, підвал і трикутний скат даху з горищем. Вікна не світилися. Будинок виглядав темним і самотнім.

Усередині інтер'єр прикрашали дорогі антикварні меблі. У вітальні уздовж стіни простягнулася довжелезна барна стійка. Напроти темнів провалом незапалений камін. На столику з кришталеvими статуетками гордо височів портрет господаря оселі – Гнатового батька. Хлопець зупинив погляд на широкоформатному зображенні, вмонтованому в дерев'яну раму. І мимоволі відразу згадав один з жахливих епізодів, пов'язаних з його татом, який він, здається, пам'ятатиме до скону...

Спекотного літнього вечора 1998 року батько шестирічного Гната вчергове з'явився додому напідпитку. Чоловік повертався з лікарні міста Сутінки, де працював вже багато років. Дорогою додому він встиг десь хильнути пива. Гнат сидів на ганку їхнього старого будинку і розглядав наліпки з оголеними дівчатами. Моделі завмерли у зухвалих позах і виставляли свої принади безпосередньо на камеру фотографа. Це був цілий скарб, який він виміняв у свого друга на відеокасету з бойовиком.

Як зазвичай, побачивши батька, хлопчик відчув силу-силенну змішаних, почасти протилежних почуттів, де було місце й любові до нього, і ненависті. Величезний кремезний чоловік середнього віку працював лікарем. Для Гната він був подібний Богу – міг бути добрим і турботливим, а наступної миті стати караючим і жорстоким. Причому хлопчик ніяк не міг збагнути, як підлаштуватися до різкої зміни його настроїв. Таким був Гнат-старший.

Молодші брати хлопчика відверто ненавиділи батька, а мати була настільки заляканою, що намагалася ніколи не суперечити чоловікові. Лише Гнат відчував прихильність до тата, бодай на неї й накладалися трепет і паніка, формуючи неймовірно складні протиріччя в молодій підсвідомості.

Гнат-старший був цілковитим егоїстом і дурнем, але іноді й він відчував, що серед усієї родини лише син, названий на його честь, щиро любить його. Привернути увагу інших батько міг лише за допомогою окрику або стусана. Причому частіше стусана.

До старшого сина у нього час від часу виникали теплі почуття, і після чергового ляпасу він міг по-батьківськи обійняти дитину, стискаючи її з усієї сили. У такі

миті Гнат був готовий залишатися в обіймах, завмираючи від боязкого почуття, схожого на захват. Навіть незважаючи на жах, що розпирив його зсередини, доводив до тремтіння в колінах і змушував серце битися в ребра.

Хлопчик сховав наліпки до кишені, зістрибнув з ганку і побіг до тата. Той був добряче напідпитку, його хитало, однак ноги міцно трималися землі. Гнат раптом зметикував, що батько прийшов пішки, і це було на нього зовсім не схоже. Та й виглядав він якось незвично...

- А де твоя автівка, тату? - запитав хлопчик.

- Автівка? Розбилася, - невиразно пробурмотів батько.

Внутрішній голос Гната відразу подав сигнал тривоги. Зараз йому необхідно бути дуже обережним, ретельно підбираючи слова. Задля власної безпеки.

- Це дуже погано, - тихо сказав він, і пильним поглядом вп'явся в тата, очікуючи на його реакцію.

Батько вирячився на власного сина, наче вперше його помітив. Це змусило Гната напружитися. Він чекав і сподівався, що зараз тато схопить його своєю ведмежою рукою, притягне до себе й скаже: «Ну, підемо додому, мій хлопчику». Частіше за все свою любов до дітей він виражав саме так...

Але сьогодні все було інакше. Гнат поки не міг усвідомити ці зміни, але серцем відчував щось недобре.

На обличчі чоловіка почали згущатися хмари.

- Що ти маєш на увазі - дуже погано? - запитав напруженим голосом Гнат-старший.

- Нічого, нічого, просто погано, що авто розбилася, - скоромовкою заговорив хлопчик.

Він встиг помітити швидкий змах сильної батькової руки. Гнат мішком повалився на землю, на його губі виступила кров. Кишеня порвалася, і на стежку, немов

конфетті, висипалися наліпки з оголеними дівчатами.

- За-амовкни, - порадив йому тато, розтягуючи букву «а».

Син мовчав, тому що знав, що будь-які слова лише погіршать ситуацію.

- І не думай огризатися! Піднімайся і прийми ліки, - підсумував батько.

Гнат встав на коліна, подивився на тата і побачив у його обличчі щось дивне й разом з тим жахливе. Лише зараз він зрозумів, що жодних обіймів сьогодні не буде, а ось опинитися відлупцьованим в пилюці - перспектива цілком реальна. Відчувши блискавичний жах, що вдарив у голову, Гнат миттю підхопився й помчав геть.

Батько розлютився, видав гучну лайку і кинувся наздоганяти - високий, кремезний чолов'яга у білому халаті. Хлопчик нісся щосили, думаючи перш за все про власне життя. Він хотів лише одного - дістатися свого сховку, будиночка на дереві, де він полюбляв літніми вечорами сидіти з ліхтариком.

Тонкі перекладки, що слугували сходами, не витримають ваги дорослої людини. Він сподівався, що батько не зможе туди піднятися і його дістати. Між ними буде рятівна відстань і шанс поговорити. Може, старий заспокоїться й піде спати, як бувало зазвичай.

- Зупинися! Будь чоловіком, прийми свої ліки! - люто ревів на всю округу батько.

Гнат стрибками перетнув задній двір, усі його помисли зосередилися на рятівному дереві. Його мати, худа й млява жінка, яка виглядала ще більш змороною в дірявому халаті, визирнула на гамір у кухонне вікно. Вона побачила, що дитина рятується втечею, і вже майже щось крикнула, але останньої миті лише міцніше стиснула безбарвні губи. Безпечніше було стримати зойки. Вона злякалася за сина, але ще більше боялася, що чоловік зверне свою неприборкану лють на неї і молодших дітей.

- Не роби цього! Негайно зупинися! - продовжувало ревіти чудовисько десь позаду. Гнат уже не був певен, чи це його тато, і чи взагалі людська істота за ним женеться.

Він нарешті дістався величезного в'яза, що ріс у дворі, і почав швидко підніматися саморобними сходами з дощечок, прибитих до стовбура. Торік у дереві жили бджоли, але Гнат-старший бензином викурив їх звідти, тому комахи більше не становили жодної небезпеки. Тепер це був прихисток маленького хлопчика.

Гнат повз щосили. Та він виявився недостатньо спритним, і батько навіть встиг схопити його за ногу, але останньої миті його рука зісковзнула – до того, як пальці встигли зафіксувати мертвою хваткою худеньку дитячу ніжку. Тож чоловік стягнув з нього кросівок, а малий проліз до будиночка під захист декількох метрів висоти.

Дивитися на батька було просто нестерпно. Він ходив колами біля дерева, лаявся і гарчав, наче дикий звір. Молотив стовбур кулаками, кришачи кору і розриваючи шкіру на пальцях. Його обличчя налилося кров'ю від люті. Це створіння дедалі менше нагадувало його батька.

– Тату... будь ласка, вибач мені. Будь ласка...

– Негайно спускайся донизу! І прийми ліки, як пасує чоловікові! Або я виховав боягуза?!

– Я спущуся, але пообіцяй, що ти лише даси мені стусана, а не станеш бити! – у паніці кричав у відповідь хлопчик.

– Злазь негайно! Або я спиляю дерево разом з тобою! – репетував, задерши червону пику нагору, розлючений батько.

Гнат з надією подивився у бік будинку, але чекати звідти захисту не випадало. Обличчя матері з'явилося на мить і зникло за квітчастою фіранкою.

– Швидко спускайся! – продовжував волати Гнат-старший під деревом.

– Я не можу...

І це була чистісінька правда. У такому стані батько міг запросто забити малого до смерті.

Ситуація видавалася безвихідною. Чоловік продовжував тупцювати вниз, лютуючи, викрикуючи прокльони, а хлопчик завмер нагорі, тремтячи й спостерігаючи за діями батька. Після декількох підходів Гнат-старший все ж таки вирішив дістатися нагору. Він перевіряв на міцність сходи й почав обережно лізти.

– Вони не витримають тебе, тату, – прошепотів хлопчик.

Та батько невблаганно наближався. Якась сходинка здригнулася й підломилася, і Гнат-старший ледве не зірвався вниз. Однак встиг схопитися за наступну поперечину. Під вагою масивного тіла вона вивернулася на 90 градусів, але міцно трималася цвяхами. І за мить обличчя розлютованого батька вже порівнялося з прихистком малого. Це був перший і останній раз у житті Гната, коли батько піднявся до нього в будиночок на дереві. Але привід для цього виявився не найприємніший.

Якби зараз хлопчик шурхонував його ногою в обличчя, він полетів би донизу – і, можливо, зламав би собі шию. У такій ситуації ніхто не міг би звинуватити дитину в смерті справжнього тирана, та й тих, хто шкодував про його втрату, напевно б, не знайшлося. От тільки любов до батька, яка бодай і наводить жах, не дозволила нічого вдіяти.

Тож хлопчик лише зіщулився, закривши руками обличчя, і став чекати на неминучу кару, чуючи, як спочатку одна, а потім і друга рука батька схопилася за настил.

– Тепер... тобі... буде... непереливки... – прохрипів величезний чолов'яга.

– Тату! – жалібно вичавив із себе малий, що забився у віддалений куток майданчика.

На якусь мить в очах батька майнула нерішучість, і Гнату здалося, що, можливо, усе обійдеться. Але ця надія виявилася марною. Обличчя його знов стало суворим, і на хлопчика пахнуло застарілим пивним духом.

– Я покажу тобі, що значить сперечатися зі мною, – рівно відповів чоловік.

Сумнівів не залишилося. Потужний удар ногою в живіт дитини був такої сили, що з легенів моментально вийшло все повітря, наче з проколотої кульки. Гнат відлетів назад, пробив легку стінку будиночка і з чотириметрової висоти лантухом гепнувся на землю. Він приземлився на ліву руку, від чого лікоть відразу ж зламався. Незважаючи на жахливий біль, Гнат навіть не зміг скрикнути – у нього просто не залишилося повітря для цього. Наступної миті він втратив свідомість.

І остання думка, що майнула перед тим, як провалитися в завісу непритомності, була: «Дорослим ти будеш таким же, як він. Таким же, як твій батько».

Через півроку зламана рука зрослася і турбувала лише на зміну погоди. А от жахливі сни переслідують його й понині. Можливо, вони не закінчатся ніколи.

* * *

Усе це відбулося дуже давно й лише зрідка виринало в пам'яті. Ще тоді, коли вони жили в місті Сутінки, причому досить бідно – на одну зарплатню Гната-старшого. Лише через кілька років їм вдалося розжитися грішми й переїхати.

Гнат-старший з розумінням споглядав зі світлини на сина й дівчину, яку він привів до їхнього будинку. Його очі дивилися пронизливо, а губи, стиснуті в тонку лінію, виражали чи то злість, чи презирство до усього світу.

– Це мій тато, – вимовив юнак, дихнувши на Жоржину перегаром. – Він гарна людина, але іноді надто жорсткий, тому я намагаюся його уникати й не злити.

– Зрозуміло... – відповіла дівчина. Вона теж була добряче напідпитку.

– Хочеш чогось випити?

– Давай ще мартіні. Я просто обожаю його!

– Тоді я наллю собі ще віскі.

Він відійшов до барної стійки. Дівчина озирнулася навколо й присіла на широкий шкіряний диван перед каміном. На стінах коричневі шпалери із золотим візерунком, кілька картин, у кутку столик з порожньою кришталевою вазою. Панорамне вікно, скло якого дзвеніло під шаленими поривами вітру. У каміні тріскотіло й стріляло поліно – Гнат запалив його, коли вони увійшли до будинку.

Тишу розірвав звук рідини, що наповнює спочатку келих, а потім склянку. Мартіні й віскі відповідно – для дами та її кавалера. Після чого знову запанувало мовчання, яке порушувалось лише клацанням старовинного годинника. Його величезний маятник коливався вліво-вправо, немов срібна монета на ланцюжку в руках гіпнотизера.

– Це тобі, – сказав Гнат, простягаючи нічній гості порцію мартіні.

– Супер, дякую, – відповіла Жоржина.

– То що з Флоріаном? – запитав він. – Ти більше не бажаєш з ним зустрічатися?

– Він мені набрид, – відмахнулася дівчина. – Хочеться бути вільною.

– І як ти собі це уявляєш?

– Ну, наприклад, якби ми з ним зараз були разом – я не змогла б сидіти тут з тобою.

– Чому?

– Він би не дозволив мені. Довелося б це приховувати. А я не хочу нічого ні від кого приховувати. Я хочу робити те, що мені заманеться.

Дівчина, салютуючи, підняла келих і торкнулася ним наполовину порожньої склянки Гната.

– Розумієш, серйозні стосунки – це не для мене, – вела далі Жоржина. – Мені подобається покурити, випити, потусуватися. Я хочу нагулятися перед тим, як заводити дітей і одружуватися. А він хотів би, щоб я була іншою – тихою і

слухняною.

- Може, ти мала на увазі спочатку одружитися, а потім народити дітей? - перепитав Гнат.

- А як я сказала? - здивувалася вона.

- Навпаки - народжу дітей і одружуся.

- Ну, на суть це не впливає, напевно, - вона замислилася. - Одне слідує за іншим... або від іншого. Взагалі, усе це кайдани сімейного життя.

Гнат з розумінням кивнув головою, взяв келих з рук дівчини й відставив убік разом із залишками свого напою. І тісніше підсів до неї, поклавши руку на її плече.

- Тобто ти хочеш нагулятися? - прищулившись, перепитав він. - Я правильно розумію?

Жоржина раптом занервувала й ковтнула слину, не знаючи, що відповісти. Вона оглядалася навкруги і нервово облизувала губи, міркуючи над відповіддю. Їй треба було зібратися й не показувати, що вона налякана. І припинити облизувати губи. Тому що така поведінка справляла на хлопця погане враження в цій двозначній ситуації.

- Так, щось на кшталт того... а що?

Недовго думаючи, він різко розсунув їй ноги й ліг згори, надавивши вагою нетверезого тіла. Відразу рука Гната полізла під спідницю дівчини.

- Агов, що ти робиш?! - скрикнула вона. - Я зовсім не для цього з тобою поїхала!

- А я лише для цього тебе й привіз, - посміхнувся він. - Ти ж нагулятися хочеш - сама сказала.

- Злізь із мене, я кричатиму!

Жоржина спробувала його відштовхнути, але марно. Цей хлопець важив набагато більше за неї та був сильнішим фізично.

– Репетуй, – паскудно посміхнувшись, кивнув він. – Тебе ніхто не почує – ми самі тут.

– Слухай, Флоріан – твій друг. Не роби цього зі мною. Не смій...

– Але ти вже не з ним. А я хочу тебе! Я все виправлю... я вилікую тебе!

Гнат здер з неї трусики, розстібнув свої джинси, і дівчина побачила, як з його боксерів вивалився обвислий член.

– Зараз-зараз, – пробурмотів він, масажуючи його рукою. – Зараз він встане. Будуть тобі ліки.

Якби серце дівчини змогло битися швидше, то, напевно, вискочило б назовні. Її очі стали схожими на два колодязі, повні розпачу. А усмішка зникла, залишивши гримасу болі.

– Не треба, благаю тебе!

– Знаю, ти ще така дитина – хочеш, але... ох! – видихнув він.

Монолог Гната раптово перервався. Жоржина вдарила його коліном у промежину. Він же розмахнувся й у відповідь уперіщив її кулаком в обличчя, а потім схопив за підборіддя. З її очей бризнули сльози болю. Вона припинила пручатися – зрозуміла, що це марно. Схоже, цей хлопець все ж таки став тим чудовиськом, якого бачив у дитинстві...

Їй досі не вірилося, що здійснення жаданої мрії про свободу збіглося із втіленням її наймоторошніших кошмарів. Усього за кілька секунд вона перетворилася з гості на в'язня.

– Я не хочу кривдити тебе, – проникливо вимовив він, дивлячись їй в заплакані очі. – Я лише намагаюся тебе вилікувати, а ти брикаєшся, наче неслухняна конячка.

Гнат відпустив обличчя Жоржини, залишивши червоні відбитки пальців на її вилицях. Вона почала ридати, розмазуючи туш брудними кулачками...

Строфа (4)

Вранці Флоріан прокинувся під звуки гри на роялі. Це вправлявся молодший брат Йосип. Він з дитинства мав схильність до музики і демонстрував гарні результати. Мелодія линула, наче хвиля, і коли він закінчив, пролунали гучні оплески батьків.

Юнак поглянув на годинник. Він не чув будильник, з вечора заведений на дев'яту ранку, тому прокинувся на годину пізніше. Але Флоріан поки все встигав. Перш за все він став під прохолодний душ. Вода освіжила його і допомогла отямитися після нічного жахіття, яке, втім, почалося ще вчора вдень. Шовкові обійми змили дурні думки й передчуття разом з неприємним осадом, що залишився після зустрічі з Жоржиною. Потім він одягнувся й заходився складати речі.

Не так уявляв собі хлопець той день, коли залишить на півроку рідну оселю...

Батьки з молодшим сином снідали у вітальні. Флоріан і Йосип були рідними братами, але, тим не менш, зовсім не схожими. Темноволосий, сіроокий Флоріан мав тонкі риси обличчя, а коли посміхався, його щоки прикрашали зворушливі ямочки. Йосип же був його цілковитою протилежністю: непокірне світле волосся контрастувало зі смаглявою шкірою і лукавими чорними очима. Відрізнялися брати й за характером.

Вінсент, уже в костюмі, переглядав вранішню газету. Підбираючи одяг, він незмінно дотримувався класичних смаків. На обличчі Ізабелли бриніла безтурботна посмішка, і Флоріан подумав: нехай краще мама посміхається, аніж дивитиметься на нього якось по-іншому. Можливо, з жалем, похмуро звівши брови.

Вони не запитували, як син провів останній день перед від'їздом – цілком впевнені, що й самі це знають. Не бажали допитуватися й тим самим бентежити

його. А у Флоріана не вистачило ні духу, ні часу розповісти, що ж насправді трапилось.

Юнак вважав, що вчора правильно вчинив, коли пішов з кав'ярні. Мабуть, так треба зробити й зараз. Інакше ще трохи, і цікавість візьме гору; батьки вирішать дещо його розпитати, а за цим – наче снігова лавина, навалляться десятки інших, неприємних питань. І вони не відпустять його, доки не почують відповіді, які хлопець ще не готовий був дати. Навіть самому собі.

Флоріан переступив поріг вітальні, збираючись присісти на доріжку й швиденько з усіма попрощатися. Йосип, на відміну від матері, вважав квапливі збори старшого брата не такими вже й кумедними. Він стежив за ним неспокойним поглядом та мляво колупався в тарілці з вівсянкою. Вінсент зазирнув синові в очі.

– Флоріане, ти сьогодні щось мовчазний. Все гаразд?

– Дякую, я в нормі.

– Посидь з нами на доріжку, – запропонувала мати.

– Добре, але маю скоро їхати.

– Скоро – не зараз.

Юнак звично обвів поглядом приміщення. Меблі у квартирі значно більше пасували б до антикварної крамниці, ніж до сімейного вогнища. Старовинні шафи, комоди, скрині й стільці зі схованками...

На низенькому круглому столику мати розставила в якомусь їй одній відомому порядку порцелянові фігурки домашніх тварин та дітей. Приперта до стіни височіла скляна етажерка заввишки з жирафу, у надрах якої виблискували чайний сервіз та декоративні яйця в золотих підставках. Кашмірський килим з візерунком хешті вражав погляд насиченістю фарб і блищанням ниток.

Хлопець вкотре подумав: навіщо вони все життя проводять у цій обителі застиглої краси? Їхня оселя більше нагадувала музей, аніж місце, де просто комфортно жити. Його сім'я мала й іншу житлову нерухомість, але мешкали вони

переважно тут. Ця квартира з дитинства асоціювалася у Флоріана з суворою музейною табличкою «Руками не торкатися!».

Однак за довгі роки він звик до цього чудернацького інтер'єру. Усе стало рідним. І йому було приємно просто проводити тут час. Він ще не поїхав, а ностальгія, схоже, вже пустила перші паростки...

Раптом покоївка запросила до вітальні якусь незнайому жінку, одягнену в широку довгу спідницю і піджак. Висвітлене волосся зібране в пучок, очі приховані за товстими скельцями рогових окулярів... Вона оглянула все навколо хазяйським поглядом, навіть не привітавшись. І відразу звернулася до Флоріана:

– Це вас мені треба буде навчати?

Юнак здивовано поглянув на незнайомку, потім подивився на батьків. Про що мова?

– Це викладач музики, – перепрошуючи, пояснив Вінсент. – Вона вчитиме Йосипа грі на роялі.

Флоріан перевів погляд на кабінетний рояль, від звуків якого він прокинувся вранці. Чорний, відполірований, давній, як і все в цьому будинку, крім, власне, його мешканців. На ньому блищав золотом канделябр зі свічками.

– Ну що ж, я радий за тебе! Нехай щастить у навчанні, Йосипе, – сказав хлопець і підморгнув молодшому братові.

– То ти вже маєш іхати? – запитала Ізабелла.

– Я одягнуся за кілька хвилин. Довезу тебе, – запропонував батько.

– Ні, не варто! – відповів хлопець. – Поснідай спокійно, а я вже піду, доки не спізнився.

– Але ти не спізнюєшся. І я не помітила, щоб ти зранку щось їв, – дорікнула йому мати. – Зараз принесу сніданок.

– Я самостійно вивчив одну мелодію. Будь ласка, послухай! – попросив собі і Йосип.

– Гаразд, тільки недовго, – погодився Флоріан.

– Знайди собі місце й сідай, – звеліла вчителька музики.

Вона вимовила це так, наче знаходилася у себе в класі, оточена нетямущими учнями. Схоже, ця жінка занадто часто ставилася зверхньо до оточуючих. Інша манера розмови вже давно стала для неї незвичною.

Флоріан сів поруч з батьком, і ніжки софи під оксамитовим простирадлом, що демонструвало пасторальні сценки, ледь чутно заскрипіли.

Йосип розташувався на круглому стільці перед роялем і став грати Вагнера. Вчителька відразу почала задавати йому темп змахами руки. Зненацька рука педагога здригнулася, і Йосип відразу збився. Мелодія перетворилася на какофонію.

– Пальці мають рухатися, наче хвилі, Йосипе! Грай більш плавно! – скомандувала вчителька.

Хлопчик спробував підлаштуватися під нові вказівки, але це остаточно зіпсувало гармонію музики.

– Не можу, – нарешті жалісливо промовив він, припинив грати і зіщулився на стільчику.

– Це чітка, бравурна мелодія, а так у нього пальці заплітаються, – прокоментував Вінсент.

– Не сперечайтесь зі мною! – обурилася вчителька. – Якщо я кажу «плавно», то учень має лише запитувати, наскільки плавно.

Йосип нишком подивився на маму, намагаючись зрозуміти, що йому робити, але жінка лише покачала головою. І зазначила:

– Знаєте, без вас у нього краще виходило...

– Цього не може бути! – ображено вигукнула вчителька.

Вінсент ствердним кивком підтримав дружину.

– Мені здається, вам не слід нам заважати. Це мій урок – і я проведу його, як запланувала, – процідила жінка.

– Вибачите, – вимовив Вінсент, – але на сьогодні досить. Ми подумаємо щодо вашої кандидатури...

* * *

Флоріан попрощався з батьками і братом. Сказав, що буде сумувати за ними, зателефонує їм уже з великого міста в чужій країні, і вийшов з дому...

За ніч встигли розквітнути кущі троянд. Ніжні квіти огорнули все навколо запаморочливим ароматом. Пелюстки виблискували крапельками роси, над ними кружляли різнобарвні метелики. У блакитному небі яскраво сяяло сонце, проте на вулиці відчувалася вранішня прохолода. Після вчорашнього дощу земля ще не встигла прогрітися.

Флоріан, посміхаючись, витяг з кишені ключі від автомобіля, припаркованого неподалік, вимкнув сигналізацію, поклав валізу з речами до багажника і сів за кермо. Білий ведмідь Вірджил влаштувався на пасажирському сидінні. Мотор слухняно заревів, і юнак нарешті вирушив.

Шістнадцять кілометрів, що відділяли його від центру міста, хлопець подолав за сім хвилин. Вранці у неділю дорога була порожня, це давало змогу їхати швидко. Він промчав біля іподрому і наближався до великого пагорба, увінчаного хрестом заввишки метрів у двадцять.

Зменшити швидкість довелося, вже під'їжджаючи до нього, – там неспішно рухалася довга колона вантажівок. Незважаючи на те, що на вулиці стояло літо, ця ділянка здавалася по-осінньому холодною, наче за вікном був листопад. Флоріан навіть затремтів. Звідкись виринула думка, що це хрест Дуфінгальда Бремора, що, звісно, цілковита нісенітниця, адже Дуфінгальд Бремор був серійним маніяком-убивцею. Втім, Флоріан ніколи не дивувався своїм асоціаціям, часом досить химерним.

Дороги були порожні, але термінал авіакомпанії виявився вщент забитий натовпом. Флоріан тримав у руці квиток другого класу, а це свідчило, що серед перших пасажирів йому до літака не потрапити.

Черга мало-помалу просувалася. Фоном до гамору натовпу – розмов, тупання ніг, шурхотіння газет – грала ненав'язлива мелодія, що мала заспокоювати пасажирів і відволікати від метушні й суєти. І, можливо, кишенькових злодіїв. Вона не припинялася навіть під час голосних оголошень, що час від часу лунали у залі реєстрації.

Флоріан уже здав багаж і очікував на свою чергу перед стійкою реєстрації. Зненацька він відчув позаду якийсь рух – і, озирнувшись, побачив групу поліцейських. Одягнені в бронжилети і з автоматами в руках, вони швидко наближалися, розштовхуючи чергу.

Хлопець роздивився навкруги – і побачив ще одну групу автоматників. Опущені візирі шоломів свідчили про серйозність ситуації. Офіцер, що замикав колону, різко жестикулював, гучно викрикуючи команди в рацію. Юнакові відразу здалося, що той вказав автоматникам саме на нього.

– У терміналі D проводиться посадка на рейс K26-48, – пролунав жіночий голос з гучномовців, такий спокійний і незворушний, наче жодної особливої ситуації не виникло і крім пасажирів, в аеропорту немає тридцяти поліцейських, озброєних до зубів. Тим не менш, люди почали панікувати.

Раптом один хлопець, з самого початку черги, зірвався з місця і спробував прорватися до службового коридору за скляними дверима. Кілька людей позадкували, жінка з дитиною скрикнула від несподіванки. Літній чоловік за нею, збитий з ніг, упав, застогнавши від болю. Поліцейські в бронжилетах відразу кинулися за хлопцем і оточили втікача, накинувши на нього сітку, наче на рибу. А

над усім цим продовжувала линути ненав'язлива мелодія.

Хлопця, що став значно спокійнішим після удару електрошокером, дістали з сітки, заламали руки, надягли наручники і похапцем поволокли до кімнати охорони.

Звісно, у зв'язку з інцидентом, що трапився, відбулися зміни в розкладі відльотів.

– Увага! – почувся звідусіль командний голос – цього разу говорив чоловік. – Увага! Через ускладнення з системою безпеки рейс K26-48 відкладається на одну годину. Повторюю: через ускладнення з системою безпеки рейс K26-48 відкладається на одну годину.

До пасажирів, у числі яких був і Флоріан, підійшла жінка середнього віку – представник авіакомпанії. Вона чемно вибачилася і пояснила: щойно спецслужби упіймали небезпечного злочинця.

– Просимо вибачення, – сказала вона. – Щоб компенсувати завдані незручності, власникові кожного квитка авіакомпанія поверне двадцять відсотків від його вартості. Час до відльоту ви можете провести в залі очікування або відвідати одну з кав'ярень.

Флоріан, зітхнувши, проштовхався до конвеєра з особистими речами пасажирів, забрав свою валізу і попрямував до виходу з терміналу. Він не був шокований або навіть надто здивований – фільми про палаючі літаки та терористів у громадських місцях певною мірою підготували його. Але йому хотілося подихати свіжим повітрям і обміркувати, що саме відбулося в аеропорту. Адже це був не кадр з кіно, а реальне життя.

Електронне табло над входом показувало 11:35. Юнак міг би зараз сидіти в літаку, пити сік і спокійно чекати на відліт – якби не служба безпеки й підозрілий хлопець, який опинився у числі пасажирів. Хто знає, утікав він від когось і просто хотів дістатися пункту призначення? Або прагнув щось утнути – наприклад, пронести кілограм вибухівки на борт літака? Якщо б щось сталося, могли постраждати люди.

Хоча людям, схоже, було байдуже. Як тільки втікача завели за двері з табличкою «Security» і до пасажирів підійшла співробітниця авіакомпанії з обіцянкою

повернути частину вартості квитків, вони припинили хвилюватися. Життя миттєво повернулося у звичне русло байдужності.

Флоріан озирнувся. Ліворуч від нього розташовувалася автостоянка, де він залишив автомобіль. Праворуч – супермаркет. Прямо – невеличкий сквер, посеред якого височів скромний фонтан. Туди він і попрямував.

Як тільки юнак присів біля фонтану, він помітив, що до нього наближається літній кульгавий чоловік. Він раптом згадав, що кілька разів уже бачив цього незнайомця. Начебто біля лотків з сувенірною продукцією? Але, як це часто трапляється у великих містах, де звична справа – відчуженість, а часом і параноя, не заводив з ним розмов. Цього разу він посміхнувся й сказав:

– Вітаю! Гарний день видався.

Аж тут Флоріану згадалася сітка, накинута на того хлопця, розряд електрошокера, схвильовані вигуки пасажирів, і посмішка сама собою зникла з його обличчя.

Кінець ознакомительного фрагмента.

Купити: https://tn.knigapoisk.com/grand_mihaylo/zavzhdi-poruch

надано

Прочитайте цю книгу цілком, купивши повну легальну версію: [Купити](#)